

תוכן העניינים

לקח טוב.....עמוד ג'	
דבש תמרים.....עמוד ה'	
בשפתי צדיקים.....עמוד ו'	
פרפראות לחכמה.....עמוד ט'	
ודרשת וחקרת.....עמוד י"א	
פניני תורה.....עמוד י"ג	
חוקים להורותם.....עמוד ט"ו	
הילולא דצדיקא.....עמוד ט"ז	
תקופת בית שני.....עמוד י"ח	
משולחן מלכים.....עמוד כ'	

מה העבודה הזאת לכם

לשונות ארוכות ואדומות של אש שנפרצו מאחד מבתי העיר איימו לשרוף את כל העיירה כולה, אנשי העיר הזעיקו לעזרה את המומחים לכיבוי האש שיבואו לכבות את הדליקה המתפשטת והולכת.

כשהגיעו מכבי האש למקום הדליקה לא שפכו מים על הבית הבווער, אלא על הבתים שמסביבו, הציבור שהתקהל במקום קראו לעבר המכבים, לא נשלחתם לשפוך מים על בתים אשר אין בהם אש כלל, תפקידכם לכבות את האש הנאחות בבתים הבווערים.

השיבו להם המומחים: וכי אין אתם רואים כי מצב הבית הבווער הוא קשה ביותר, וספק רב אם ניתן להצילו, לעומת זאת, יש עדיין אפשרות להגן על שאר הבתים שהאש לא תאחו בהם, ולכן תחילה אנו שופכים מים עליהם, ואחר שבתים אלו יהיו מובטחים מהיזק כל שהוא, ננסה כפי מיטב יכולתינו להציל הבית מאכול האש.

והנמשל מובן, דהנה איתא בירושלמי: תנא ר' חייא כנגד ארבעה בנים דיברה תורה, בן רשע מה הוא אומר "מה העבודה הזאת לכם", מה הטורה הוזה שאתם מטריחים עלינו ככל שנה ושנה, ולפי שהוציא עצמו מן הכלל כפר בעיקר, ואף אתה אמור לו "בעבור זה עשה ה' לי" לי עשה, לאותו האיש לא עשה, אילו ה' שם לא ה' נגאל.

ולכאורה יש להבין מדוע מביאים כתשובה לשאלת הבן הרשע את הפסוק שנאמר בתורה לגבי הבן שאינו יודע לשאול, גם צריך ביאור מה שאומרים לו בלשון נסתר "לאותו האיש" לא עשה, "אילו ה' שם".

אך עפ"י המשל הנ"ל יובן היטב, דכאשר בן אחד במשפחה קם ומשמיע דברי כפירה ולעג רח"ל, לפני שמנסים ליישר את דרכו יש לפנות תחילה אל שאר בני הבית הקטנים עם הגדולים ולהזות עליהם מים, ואין מים אלא תורה, יש לחזק ולחםן אותם מפני דברי הבלע של הרשע.

ולכן נזכר כאן הפסוק של הבן שאינו יודע לשאול, שמסבירים לו וליתר הבנים את עיקרי היסודות של יציאת מצרים ומוסיפים ואומרים להם: אילו הוא, הבן הרשע, היה שם לא היה נגאל.

קול יסודי התורה

03.6171120 - 21721

שיעור השבוע הבעל"ט	מס'
יום ראשון גיטין דף לו:	36 ¹
יום שני גיטין דף לז:	37 ²
יום שלישי גיטין דף לז:	37 ¹
יום רביעי גיטין דף לח:	38 ²
יום חמישי גיטין דף לח:	38 ²
ער"ש ושכ"ק - חזרה	

זמן הדלה"ג	ס"ז קר"ש א' 8.26
בירושלים:	ס"ז קר"ש ב' 9.14
זמן מוצש"ק	ס"ז תפלה א' 9.30
בירושלים:	ס"ז תפלה ב' 10.02

התאחדות אנרכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות ב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל – בני ברק

המשרד: רח' קדושת יו"ט 17 שיכון קרית יואל בני ברק, טלפקס: 6168833

בשורה טובה תדשן עצם

שמחים אנו לבשר צדק בקהל רב ציבור אנשי שלומינו הע"י
כי בכדי להקל את עול ההוצאות המרובות מבעלי השמחות

הקמנו בעזהשי"ת

וועד מיוחד לאירגון שמחות בר מצוה

במחירים נוחים השוים לכל נפש

לכל אלו שרוצים לערוך את השמחה
באופן נאה ומכובד מבלי שום הוצאות מיותרות

- פרטים יבואו -

בכבוד רב
הגבאים

לכה טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר וחסידות נאמרים

סיפור נסי' ה' מעורר רחמים

וּלְמַעַן תִּסְפֹּר בְּאֶזְנֵי בְנֵי. כשהקב"ה ברחמיו עושה נם לישראל פעם אחת ונוקם להם מאויביהם, אז נתעוררו הרחמים ומועיל אפילו לעתיד בכל דור כשישראל צריכין להנקם מאויביהם שונא, העומד עליהם להכבידם בעול שררה או מלך, אז הקב"ה עושה נקמה בו כיון שכבר נתעוררו אותן הרחמים בענין כזה, וזהו ולמען תספור באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים, וכשתספרו זאת תעוררו אותם הרחמים, וינקם לכם מאויביהם לבל יוכלו הצר לכם כלל. (נעם אלימלך)

כח הבעל תשובה

ויצא מעם פרעה ויעתר אל ה'. ונראה לי כי איתא בגמ' במקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אין יכולים לעמוד, כי הצדיק שלא טעם טעם מר לעולם אין כחו גדול כל כך כזה שהיה משוקע בחטא והעלה עצמו מעומק הקליפות שהיה בו, וזה פרוש הפסוק "ויצא מעם פרעה" רומז לבעל תשובה שיוצא מעומק הקליפות, "ויעתר אל ה'" זה יוכל לעתור אל ה', ועוד כוחו גדול שיוכל להפוך מדת הדין למדת הרחמים כעתר זה שמהפכת את התבואה, ולזה כוונת הו"ל כלשונם הזהב מקום שבעלי תשובה "עומדין" כי עמידה היא תפילה. (אור לשמים)

אמונה

דברו אל כל עדת ישראל וגו' ויקחו להם שם לבית אבות. ידוע שבנ"י נמשלה לשה כמ"ש שה פוזרה ישראל וכמאהו"ל צדקת פזרנו בישראל צדקה גדולה נעשה הקב"ה עם הכנ"י שפירז אותם לבין האומות כדי שיתוספו עליהם גרים היינו דעיקר כוונת הגלות אף שהוא בדרך עונש אך עכ"ז הוא לטובתינו דהש"ת חם על נשמות ישראל והנ"ק המפוזרים בד' כנפות הארץ ואילו היו זוכים ישראל ועושינן רצונו של מקום היו יכולין לישוב על אדמתן אדמת הקודש בהשקט ובטח וכל הנ"ק היה נמשכים מאלוהים אל הכנ"י אך בעוה"ר שקלקלו

מעשיהם ואין בהם שוב כח זה הוצרך לפזר את ישראל בין האומות כדי שילקטו כל הנ"ק אשר הם מפוזרים כמו שהיו בגלות מצרים וכדי להגיע למדה זו לישוב בארץ ועי"ז לתקן כל הנ"ק צריכים להתחזק באמונה וכמו שפירשתי הפסוק שכן ארץ ורעה אמונה ר"ל שיש יכולת בידך את הכנ"י לשכון בארץ א"י הק' ולא תצטרך לחזור בגולה אחר הנ"ק שנתפזרו ע"י ורעה אמונה לשון התחברות היינו שתחבר א"ע בהאמונה בקשר חזק ואמיץ וזש"ה דברו אל כל עדת ישראל וגו' שה לבית אבות היינו שכל איש יקח ויברור לעצמו דרך ישרה שיהי' השם לבית אבות ר"ל השם פוזרה שהיו מפוזרים עד הנה בין המצרים שיהא דבוק לבית אבות, ויהיה להם אמונה שלימה וזכה וברורה בלי שום סיג ח"ו ואז יהיה שם לבית ר"ל שיגיע העת והזמן שיהי' השם נאסף אל הבית ולא להיות נד ממקומו לטרוח אחר הנ"ק לאספם ולקבצם. (אורח ישראל)

תורה לשמה

והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבודה הזאת לכם וגו'. איתא בילקוט בשורה רעה נתבשרו באותו שעה שעתידיה תורה שתשתכח מישראל ח"ו ע"כ והכוונה יש לומר ע"פ מאי דאיתא ברייתא דמסכת אבות ר' מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה וזכה לדברים הרבה וכו' ומכשרתו להיות צדיק וחסיד ישר נאמן ומרחקתו מן החטא ומקרבנו לידי זכות וכו' נשמע מזה דע"י התורה הקדושה שלומדים, עי"ז זוכה להיות צדיק שעליהם נאמר צדיקים יצר טוב שופטין ואין להם נמיה לרע, וממילא עבודת הש"ת אין זה אצלם כעבודת משא ועול קשה, אלא אדרבה אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה, דמי שעוסק בתורה מרגיש חרות בעבודת הש"ת, וזה כוונת חילוק דמיה שנתבשרו שיאמרו להם בנייהם מה העבודה הזאת לכם, שנראה מלשונם שעבודת השם היא אצלם עבודה ועול קשה וזה סימן שח"י נשתכחה תורה מישראל כי באם עוסקים בתורה

וזוכים עי"ז להיות צדיק שלא יהי' בו שום נמיה לרע או מצוות הש"ת אינו לעול ואינו עבודה קשה. (זבחי שלמה)

הכנה ועשיית המצוה

והיה לאות על ידכם ולזכרון בין עיניך למען תהיה תורת ה' בפיך. ונ"ל כי זאת ידוע לכל בר שכל כי לא זה הוא עיקר התורה מה שלומד על הדף כי מה יועיל הלימוד אם ח"ו לכו בל עמו באהבת ועבודת השם יתברך, אך עיקר הלימוד הוא להתלמד מזה הלימוד הנחנה על כל היום, וזה הפי' למען תהיה תורת ד' בפיך שפיך יתלמד מן הלימוד עד שיעשה פיד רק תורת ה' היינו לשמור פיו ולשונו מלדבר רע ח"ו רק ידבר טוב סלה היינו ללמוד ולהתפלל ולדבר כל דבר הנוגע לעבודת ה' ואיך נעשה הפה עי"ז האופן שדברנו שיוכל להפוך מרע לטוב היינו ע"י הכנת המצוה ומחשבתה ועשייתה, וזהו והיה לאות על ידכם היינו עושה ולזכרון היינו המחשבה, ואח"כ תהיה תורת ד' בפיה זה הדיבור וממילא נמשך כמו שדברנו. (בית אהרן)

תפלה בכוונת הלב

דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב. ע"פ פשוט נראה שצוה לדבר באזניהם לבל ישמע אחר ויהיה הדבר ביניהם בסוד, וירמזו כי הגה ידוע תיבת נא מורה על התפילה ולהגדיל מעלת התפילה צוה הש"ת דבר להנהיג באזני העם את מעלת התפילה, להיות בכוונה פיו ולבו שוים, ואם לא יכלו להשיג את הכוונה להיות אחר כוונת הלב אזי "וישאלו איש מאת רעהו", יבקשו כל איש מאת חבירו ב"ה שנקרא רעהו ע"ש הכתוב, רעך ורע אביך אל תעזוב, שיכין לבם אל העבודה זו תפילה, או וישאלו איש מאת רעהו שייבקשו מאת הצדיק הנקרא רעהו שיתפלל בעדו וילמדהו דעת את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשה. (בית משה)

מרכז המוסדות דרבינו יואל מסאמרא

נתייסד ע"י כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעוועכ"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

תלמוד תורה יטב לב • ישיבה קטנה דרבינו יואל • ישיבת מהר"י"ט דסאטמאר
בנות ארץ ישראל בית פייגא • חברה משניות • קופת גמילות חסדים

הזמנה של מצוה

הננו להזמין בזה את ציבור אנ"ש תלמידים וחסידים שיחיו
לבוא ולהשתתף בסעודה של מצוה

סעודת מלוה דמלכא רבתי וסיום משניות

שתתקיים אי"ה במוצאי שב"ק זו הבעל"ט

לרגל יומא דהילולא רבא

של מרן הגה"ק בעל עצי חיים זיע"א

בשעה 9.00

בבית מדרשינו בשיכון

ויה"ר שזכותו הגדול והקדוש יגן עלינו ועל כל ישראל וימליץ טוב בעדינו עד ביאת משיח צדקינו
ומלכינו כ"ק מרן רבינו שליט"א בראשינו במהרה בימינו, אמן.

בכבוד רב

הנהלת המוסדות

דבש תמרים

פנינים יקרים, מבאר הפרוה שרים, רבותינו הקדושים עצי התמרים

יהי כן ה' עמכם כאשר אשליח אתכם ואת טפכם ראו כי רעה נגד פניכם. ואפ"ל עפ"י שדקדקו המפוי למה הקפיד פרעה על הטף דייקא, דהנה אחז"ל טף למה באים ליתן שכר למביאייהם, וקשה דהלא אסור לעבוד על מנת לקבל פרס, אכן מבואר במס' ר"ה דבישראל מותר לעבוד על מנת לקבל פרס ובאזה"ע אסור, ולפי"ז י"ל לכן מותר להביא את הטף ליתן שכר למביאיהם משום דבישראל מותר עמלק"פ, ופרעה טען דלכלל ישראל קודם מתן תורה יש דין בן נח, והביא ראיה דהרי ידוע שאין מול לישראל, והוא ראה באינגנינות שלו כוכב אחד ששמו רעה נגד פניהם, וא"כ ע"כ דינם כבני נח, וא"כ אסור להם לעבוד על מנת לקבל פרס, וז"ש יהי כן ה' עמכם כאשר אשליח אתכם ואת טפכם, דמזה שאתם רוצים לקחת את טפכם מוכח דרוצים הם להמלט ממצרים, דא"א לומר כדי ליתן שכר למביאייהם, דהא כוכב רעה נגד פניהם ואין מול לישראל, אלא ע"כ דיש לכם דין ב"נ שאסור לעבוד עמלק"פ.

☆

בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו. ואפ"ל עפ"י ק"ז וללה"ה בישמח משה לפרש הכתוב וזרח השמש ובא השמש, על פי הטעם שנקרא השקיעה ביאה עפ"י ש אחז"ל שהולכת למערב שהשכינה במערב והוא עיקר חשקה, וז"ש וזרח השמש ובא השמש ומפרש למה נקרא שקיעת השמש בא, לזה אמר ואל מקומו שואף, היינו אל מקומו של הקב"ה, לכך נקרא ביאה, עכ"ד, והנה פרעה שה"י מקור הטומאה

והכעים את בוראו ית"ש ואמר מי ה' אשר אשמע בקולו, אם כן לא ה"י האפשרות לקרות ההליכה אליו בשם ביאה, כי ביאה נקרא התקרבות אל השכינה ואצלו ה"י ההיפוך, אך מכיון שהתחיל הכבדת הלב מאת השי"ת וקיים בזה את רצון השי"ת במה שלא שילח את העם כדי שיתנדל ש"ש על ידו, לכן שפיר יוכל להקרא בשם ביאה וז"ש "בא" אל פרעה יען כי אני הוא שהכבדתי את לבו. (דברי יוא"ל)

☆

ואכלתם אותו בחפזון פסח הוא לה'. ופרש"י הקרבן קרוי פסח על שם הדילוג והפסיחה, שהקב"ה מדלג מבין בתי מצרים וקופץ ממצרי למצרי וישראל אמצעי נמלט, ואתם עשו כל עבודותיו לשם שמים, וי"ל דאיתא במדרש מענת הסי"מ מה נשתנו אלו מאלו הללו והללו עובדי ע"ז, והשיב לו הקב"ה שומה שבעולם אתה דן שונג כמזיד ואונס כרצון, ונמצא דאוליגן בתר מחשבה ולא בתר מעשה, דאם אוליגן בתר מעשה אין שום חילוק בין ישראל למצרים, וא"כ ה"ה לענין עבודת השי"ת לשם שמים, דאי אוליגן בתר מחשבה צריך להיות לשמה, וזה שדרש רש"י ז"ל הקרבן קרוי פסח ע"ש הדילוג והקפיצה, שהקב"ה ה"י מדלג על בתי ישראל מבין בתי מצרים, על אף שהללו והללו עובדי ע"ז, משום דאוליגן בתר מחשבה והם עבדו באונס, וא"כ ואתם עשו כל עבודותיו לשם שמים דייקא, כיון דאוליגן בתר מחשבה. (ברך משה)

☆

והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבודה הזאת לכם ואמרתם זבח

פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני ישראל כנגפו את מצרים ואת בתינו הציל. והנראה לפרש על פי מה שאמרו חז"ל גדולים מעשה צדיקים יותר ממעשה הקב"ה דאילו מעשה הקב"ה ביד אחד ומעשה צדיקים בשתי ידים עכ"ד הגמ', וכתב בקדושת לוי לבאר דהנה מעשה הצדיקים נקרא מה שהשי"ת משפיע עלינו טובות ע"י מעשה התחתונים, ומעשה הקב"ה נקרא מה שהשי"ת משפיע זולת התחתונים, והנה כשמתעורר השפע ע"י מעשה הצדיקים אז נולד ממנה גם שנאה להמעיקים והצרים לישראל אבל כשהשפע בא מהתעוררות העליון זולת מעשה התחתונים אזי אינו בא רק אהבה ומזאת האהבה לא יצא שום שנאה, וזהו הכוונה שמעשה הצדיקים בשתי ידים אהבה לישראל ביד ימין, ושנאה לאוה"ע ביד שמאל, ומעשה ידי הקב"ה הוא ביד אחד דהיינו אהבה ושפע רב בכל העולמות לבד, עיי"ש, ונראה דמה שמחויב האדם לעשות על פי התורה הוי רק מעשה הקב"ה, אבל מה שעושה יתר על החיוב הוי מעשה צדיקים, וזהו שאלת הבן מה העבודה הזאת לכם, היינו מה לנו להרבות בעבודה ומירחא יתרה משלכם, מה שלא מחויבים לעשות מצד הדין, ועל זה בא התשובה ואמרתם זבח פסח הוא לה' וכו', כנגפו את מצרים ואת בתינו הציל, דהיינו ב' השפעות הן לטוב לבני ישראל, והן רע לאומות העולם וזאת אי אפשר רק על ידי מעשה הצדיקים ודייקא בעבודה זו אפשר לזכות לזה.

(כ"ק מרן רבינו הגד"ק שליט"א)

בית המדרש חסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

רח' רמב"ם 3 בני ברק

כסא דברכתא

בקול ששון וריצה, נביע ברגשי כבוד והערצה, ברכת מזל טבא ואדיא יאה, משמי מרומא
עילאה, קדם מע"כ ידידינו האי גברא יקרא, הוא הגבר הוקם עולה של תורה, חובר חיבורים
מחוכמים, ומפלא ברעית זקנים וחכמים,

הרה"ג ר' בן ציון יאקאבאוויטש שליט"א

מח"ס ציוני טהרה וזכור ימות עולם

לרגל השמחה שבמעונו בנישואי נכדו החתן החשוב מו"מ בתורה וביראה טהורה
במר דוב בער דאוידאוויטש ני"ו עב"ג שתחי' למז"ט ובשעתו"מ

בן חתנו כבנו ידידינו החשוב רב האי גאון, מורה ודאין, נדע לעז ולתפארה, מרבין תורה,

הרה"ג ר' משה אהרן דאוידאוויטש שליט"א

אב"ד סעקעהליר

יה"ר שיוכה לרב ברכות ושובע שמחות באורך ימים ושנות חיים בטוב ובנעימים

מודעה רבא לאורייתא

שמחים אנו להודיע בזה לציבור אנשי שלומינו שיחיו

כי אי"ה ביום ראשון ו' שבט הבעל"ט - יומא דהילולא של מרן הגה"ק בעל עצי חיים זי"ע
תתקיים אי"ה בבית מדרשינו "סיום מסכת עירובין"

שנלמד במסגרת השיעור יומי אחרי תפילת שחרית שע"י הרב יואל פיליפ הי"ו

תפילת שחרית בשעה 6.30 ולאחמ"כ הסעודת מצוה לגומרה של תורה

- קהל הקודש מוזמן לבוא ולהשתתף בשמחת התורה -

כמו"כ הננו להודיע בזה כי נתפנו מספר מקומות

בכולל "צפרא דשבתא" שע"י בית מדרשינו

מיוחד לאברכים חשובים להתעלות בלימוד התורה לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא

זכור! יש קונה עולמו בשעה אחת

לפרטים והרשמה אפשר לפנות אל ראש הכולל הרה"ג ר' שלמה יעקב בערקאוויטש שליט"א

או אצל מוה"ר מרדכי שווארץ הי"ו בפלא': 050.4129975

החותמים בגרכת התורה

גבאי בית המדרש

מרדכי שווארץ - הלל פרידמאן

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

ולמען תספר... וידעתם כי אני ה'

בימי האריז"ל נכנס פעם דיבוק ל"ע לתוך אשה אחת שהיתה ידועה לאשה חשובה, והיה צערה גדול מנשוא, ובני המשפחה הלכו להאריז"ל לבקש רחמים שיוציא הדיבוק ממנה, שלח האריז"ל תלמידו הגה"ק ר"ח וויטאל שילך להוציא הדיבוק, וכמו שנכנס לבית האשה הפכה פניה ולא רצה להסתכל בפני אדם צדיק, א"ל ר' חיים: רשע, למה אינך מסתכל בפני, ענה הדיבוק: אין לי כח להסתכל על צורת צדיק, כי אני הייתי רשע כל ימי, והתחיל לפרט העבירות שעשה, וכמה שנים הולך מדחי אל דחי... וכל העם שהיו שם געו בבכיה בראותם הדין הנורא בעולם האמת, שאל לו ר' חיים: מי נתן לך רשות ליכנס בתוך האשה, ענה לו הדיבוק: פעם רצתה האשה להצית עם האבנים אש בתנור ולא הצליחה וזרקה מידיה האבנים בכעס ואמרה בזה"ל: "גיי דיר צום שטן", ומיד כשאמרה זאת נתנו לי רשות ליכנס בתוכה, שאלו ר' חיים: האם בגלל מעשה קטן כזאת יש לך רשות לצערה כל כך, הלא אשה צנועה וחשובה היא, צחק הדיבוק ואמר: אתם סבורים שהיא אשה חשובה וחסידיה, זהו רק לפנים היא נראית צדקנית, אבל האמת הוא שבליבה מלאה היא כפירה ומינות, ובכל שנה ושנה בליל התקדש חג הפסח כשכל ישראל יושבים מסובים סביב שולחן הסדר ומספרים הנסים שעשה הקב"ה עמנו, היא יושבת וצוחקת בקרבה לאמר, לא דובים ולא יער, איך יכול להיות דברים כאלו ח"ו, וכפרה בעיקר, ולפיכך קיבלתי רשות ליכנס בגופה, פנה ר' חיים וויטאל ושאל את האשה: האם מהיום והלאה תאמיני באמת בנסי יציאת מצרים, והירבה לדבר אל ליבה שהאמינה באמת ואז עשה מה שעשה והוציא הדיבוק ממנה.

וימש חושך

איש חסיד אחד בא לר' חיים צאנזער וסיפר לפניו את צרתו שיהודי אחד השיג את גבולו, ושכר את בית המרוח מהפריץ, על אף שידע שרגיל הוא זה שנים רבות לשכור את בית המרוח, שלח ר' חיים לקרוא לו, ושאלו היתכן להשיג גדול רעך, הלה הצטדק את עצמו, באמרו שאותו איש הוא פושע ישראל ומצוה לקבורו, אמר לו ר' חיים, הנה מובא במדרש בפרשתן ולמה הביא עליהם חושך, כדי שיוכלו ישראל לקבור את הרשעים שמתו בשלוששת ימי האפילה, ולא יהיו רואים אותם שונאיהם, ובמכילתא איתא הי' ר' מתיא בן חרש אומר: ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיון והנה עתך עת דודים, הגיע שבועתו שנשבע הקב"ה שיגאל את בניו, ולא הי' בידם מצוות שנאמר ואת ערום ועריה, ונתן להם הקב"ה שתי מצוות, דם פסח, ודם מילה, שיתעסקו בהם כדי שיגאלו בזכותם, ואם

כדברך שמצוה היא לקבור רשעים, א"כ הרי היה בידם הרבה מצוות כאילו שהרי קברו הרבה רשעים בשלושת ימי האפילה, ואלא מכאן ראי' שאפילו רשעים אין שום מצווה לקבורם, ולכן אני גוזר עליך שתתן לו בחזרה את בית המרוח. (מן יוסף)

ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב

הגאון ר' ישראל סאלאנטער נסע פעם על מסילות הברזל, וישבו שם קבוצה של משכילים, ושפכו בוז וקלון על עם ישראל החרדים לדבר ה', אמר להם ר' ישראל סאלאנטער, אספר לכם מעשה: ראש הכלבים הזמן פעם לדין תורה את ראש המשכילים, וטען בפני הבי"ד, דהנה הקב"ה נתן לנו מתנה, "נבילות וטריפות" דכתיב ביה "לכלב תשליכון אותו", והנה באו המשכילים ואוכלים אף הם נבילות וטריפות וגזל היא בידם, נענה ראש המשכילים ואמר: לא כתיב "לכלב שהולך על ארבע רגלים תשליכון אותו", וא"כ אף אנו נחשבים בכלל כלבים, השיב לו ראש הכלבים: אין הצדק בידך, דהנה בטעמא דמילתא שנתן הקב"ה מתנה זו לכלבים, הי' בשכר שלכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו, וטעם זה שייכת רק להכלבים שהולכים על ד' רגלים אבל אתם שאינכם מקיימים פסוק זה, אדרבה בכל עת ועידן אתם שופכים בוז על ישראל עם קדושים, ולכן אסור לכם לאכול הנבילות וטריפות, ופני המשכילים חפו. (בפי ישרים)

לא יחרץ כלב לשונו

בעיר בריסק פרצה פעם מחלוקת בתוך הציבור, וההבערה ללה"ב יצאת, וכראות הגאון ר' יאשע בער מבריסק (בעל בית הלוי) את אש המחלוקת המתלקחת בתוך המוחנה, פנה אל מספר בעלי בתים שהיו בעלי השפעה על הצדדים, ובקש מהם שיבואו בדברים עם שני הצדדים וישימו קץ להמחלוקת, אבל הללו טענו שאין הם רוצים להתערב בריב לא להם, אמר להם הגרי"ב מבריסק, הנה כל ימי נתקשיתי להבין מאמה"כ "ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו" מפני מה לא נבחו הכלבים ועתה נתחווור לי, דהנה חז"ל אומרים (ב"ק דף ס:) כלבים בוכים מלאך המות בא לעיר, ולעומת זה כלבים משחקים אליהו הנביא בא לעיר, והנה במצרים היו שני הדברים בבית אחת, מצד אחד היתה המגיפה במצרים, מלאך המות בא לעיר, ומצד שני באה הגאולה לבני ישראל, אליהו הנביא בא לעיר, וא"כ הכלבים ראו את עצמם במבוכה רבה ולא ידעו איך עליהם לנבוח, להיות משחקים, אינם יכולים מפנימלאך המות, ומאידך גיסא להיות בוכים ג"כ אינם יכולים שכן אליהו בא לעיר, ובאין בידם להחליט, נמלכו בדעתם "ולא יחרץ כלב לשונו" שסגרו את פיהם ונאלמו, סיים הגרי"ב בדביו ואמר, אף אתם יש לכם פני הכלב, שאתם מעדיפים לא לפצות פה ולהשתק המחלוקת. (אור יקרות)

בית המדרש דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א
זכרון מאיר – בני ברק

גילדה אחר גילה

בשיר הלל ושבח, ברכת מזל טוב נברך, קדם ידידינו היקר והאהוב, לכו לב הזהוב, משליך עצמו מנגד להיטיב לזולתו, ועשות צדקה וחסד כל מגמתו, מקבל את כ"א בסבר פנים יפות, הן וחסד על פניו חופפת, חסיד במעשיו בהצנע לכת, וה' ברך את אברה"ם בכל, למען בית מדרשינו לא ישובת יומם וליל, עובד עבודת הלוי"ם במלאכת הקודש, בהתמסרותו הנפלאה בסידור ואירגון הבית מדרש,

מוה"ר אברהם מרדכי הלוי שטיינבערג הי"ו

לרגל שפחתו הכפולה, גילה אחר גילה, בעזר נורא עלילה
בנישואי בתו הח' שתחי' עב"ג החתן הח' במר יואל אברהם שווארץ הי"ו
ובהולדת נכדתו שתחי' אצל בנו האברך הח' הר"ר שלמה אלי' צבי שטיינבערג הי"ו

ויה"ר מלפני אבינו שבשמים, שיזכה לרב תענוג ונחת בכפלי כפליים, ומשמחה זו יושפע רב שמחות לנו ולכל בית ישראל במלוא חפניים, עדי ירחם ה' על בנין ציון וירושלים, בב"א.

המברכים בידידות ובהוקרה, השמחים בשמחותיו בחלל זמרה
אליעזר פאלאטשעק שלמה זלמן דאסקאל

תודה וקול זמרה

בהאי עידן של שמחה, נשגד בזה כוס של ברכה, ונביע רגשי הודאה והערבה, קדם האברך החשוב המהולל בכל שבחה, כה"ן שיפה דעתו, נודע בעבודתו ובהתמדתו, זוכה ומזכה את הרבים בתוככי קהילתינו, בהתמסרותו הנפלאה למען התניסדות השיעורי תורה במסגרת חבורתינו, עושה ומעשה להרמת קרן חבורתינו בעוז ובתפארה,

הר"ר יואל מנחם ישכר סאנדער הי"ו

לרגל השמחה שבמעונו בהולדת בנו ני"ו למז"ט

יה"ר שבזכות פעליו הכבירים להגדיל תורה ולהאדירה, יזכה לגדלו ולחנכו על מבועי התורה, מתוך רב שמחה ואורה, וימשיך לזכות את הרבים במידה נכונה, ובשכר זאת יתברך בכל מילי דמיטב בכל עת ועונה, וזכות התורה יגן בעדו ובעד ביתו להתברך בכל משאלותיו, וישלם ה' את פעליו.

החותמים למען שמו בברכת התורה

המארגנים

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, בפתור ופרה משוקדים

פרפראות לחכמה

והיו רואים בהם כלי כסף וכלי זהב וכו' עכ"ד המדרש, ויש לדקדק למה הקשה המדרש ולמה הביא עליהם חושך דווקא אחר שאמר שהסכימו המלאכים, הא בלאו הכי קשה, גם מדוע הקשה דווקא אצל מכת חושך, למה הביא עליהם, ולא הקשה בשאר המכות, אך י"ל דאיתא בסנהדרין (דף י"ז ע"א) סנהדרין שראו כולם לחובה פוטרים אותו וכו' ע"ש (והטעם כי לא יתכן במציאות להיות דיעותיהם שוות, ואם הסכימו כולם כאחד נתעורר החשד שאחדות זו אינה טבעית ואולי יש נגיעה נסתרת במשפט זה, שמונעם מלסרוח ללמד זכות עליו), אמנם איתא דדוקא אי אמרו כולם לחייב מטעם אחד, אבל אם הי' מטעמים חלוקים אין פוטרים אותו, (דאז אין מקום לחשד הנ"ל כיון שאין דיעותיהם שוות בטעמא דמילתא) ולפי"ז י"ל דכאשר מבואר במדרש דהסכימו כולם אחד לחייב את המצרים בחושך, א"כ הדין הוא דפטורין כנ"ל, ולכן שפיר הקשה ולמה הביא עליהם חושך, וע"ז משיב דיש טעמים חלוקים בזה, ולכן שפיר הי' יכול להביא עליהם. (החיד"א)

☆

אך ביום הראשון תשביתו וכו' כי כל אוכל חמץ ונכרתה הנפש וכו' מיום הראשון עד יום השביעי. וקשה סדר הכת' נראה מסורס היה צריך לכתוב "כי כל אוכל חמץ מיום הראשון עד יום השביעי ונכרתה?" וי"ל לפי שהקשו הראשונים מה נשתנה חמץ משאר איסורים למה חמץ הוא בשריפה ושאר איסורים כגון בשר בחלב שג"כ אסור בהנאה ואינו חייב בשריפה אלא יכול אפי' להשאירו בבית ותניצו משום שאיסור חמץ עונש כרת ועוד שאינשי לא בדייל מיניה (היינו שאנשים רגילים לאכול כל השנה חמץ) אז יש חשש שאם לא ישרפנו וישאירו בביתו מתוך הרגל יבא לאכלו, לפי זה פירוש הכת' "אך ביום הראשון תשביתו" ותשביתו פירושו שריפה ולמה נשתנה דינו משאר איסורים "כי כל אוכל חמץ ונכרתה" יש בחמץ עונש כרת ועוד טעם "מיום הראשון עד יום השביעי" שאיסור חמץ הוא רק שבעה ימים אבל לא כל השנה ממילא האנשים רגילים לאכלו.

☆

ולא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאור וגו' והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי. וי"ל עפ"י דא"י פרק קמא דפסחים חמץ לאחר זמן איסורו לאו ברשותו קיימא דלבטלי' פרש"י אינו שלו דאמר ר' אלעזר שני דברים אינן ברשותו של אדם ועשאו הכתוב כאלו הן ברשותו כל' שלו לעבור בבל יראה ובל ימצא וזהו שאמר הכתוב לא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאור וגו' שדרשו חכמים שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים וכו' ושלא ישאלך בנך הלא כל חמץ לאחר זמן איסורו אינו שלו ואם כן איך עובר עליו, על זה אמר והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי כל' בשביל זה עשה ה' כאלו הוא שלי לעבור עליו בבל יראה ובל ימצא. (הגה"ק ר' משה מראזוואדאוו זי"ע הובא בייט"ל זי"ל: ומפי חתנו הרב העדיק הקדוש המפורסם בישראל גדול שמו מו"ה משה הורוויץ נ"י אבדי"ק ראזוואדאב בחיותו בימי נעוריו סביב לשולחני)

ויאמר ה' בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו למען שתי אותותי אלה בקרבו וכו'. ואפ"ל עפ"י דאיתא בזהר שרמו לו למכת ארבה, ונראה לפרש כוונתו כי ידוע שהאותיות שהם ממוצא אחד מתחלפים כגון האותיות א' ה' ה' ע' הם מוצא הגרון וע"כ תתחלף אות א' באות ע', וכן אותיות ב' ו' מ' ה' הם ממוצא השפתים וע"כ תתחלף אות ב' באות פ', ולפי זה אם תכניס אותיות "בא" לתבית פרעה במקום האותיות פ' ע' תשתנה התיבה מפרעה לארבה. והוא שרמו "בא אל פרעה" דהיינו שתכניס האותיות "בא" אל תבית "פרעה" תמצא רמו למכת ארבה, וזהו כוונת הכתוב למען "שתי" אותותי אלה בקרבו, שתי חסר כתיב וקרי "שתי" כלומר שתי אותיות אלה דהיינו בא בקרבו ויהי ארבה. (הגה"ק ר' שמשון מאסטרפאלע זי"ע)

☆

ויאמר אליהם לבו עבדו את ה' אלקיכם מי ומי ההלכים, ויאמר משה בנערינו ובזקנינו נלך וכו' ויאמר אליהם יהי כן ה' עמכם וכו' ראו כי רעה נגד פניכם ופרש"י מדרש אגדה שמעתי כוכב אחד יש ששמו רעה אמר להם פרעה רואה אני באיצטגנינות שלי אותו כוכב עולה לקראתכם במדבר והוא סימן דם והריגה וכשחטאו בעגל ובקש הקב"ה להרגם אמר משה בתפלתו (שמות לב) למה יאמרו מצרים לאמר ברעה הוציאם זו היא שאמר להם ראו כי רעה נגד פניכם מיד וינחם ה' על הרעה והפך את הדם לדם מילה, קשה למה המתין עד כאן לומר להם שראה כוכב ששמו רעה בתחילת שליחותו של משה היה לו לומר להם זה, וי"ל דבתחילת שליחותו של משה הרי אמר משה לפרעה "כה אמר ה' בני בכורי ישראל" אם כן ישראל הם חלק ה' עמו ועליהם נאמר "מאותות שמים אל תחת" כי אין למולות שליטה עליהם לכן לא אמר להם פרעה רואה אני באיצטגנינות שלי אותו כוכב עולה לקראתכם במדבר והוא סימן דם והריגה אבל עכשיו שאמר לו משה "בנערינו ובזקנינו נלך" ופירש בס' "עשרה מאמרות" הא דאמר בנערינו ובזקנינו רמו לו על שני מלאכים מט"ט וסנדלפון הנקראים נערים וכתוב "הנה אני שולח מלאך לפניך" ופירש"י כאן נתבשרו שעתידין לחטוא ושכינה אומרת להם (שמות לג) כי לא אעלה בקרבך לכן כששמע פרעה שמלאכים ילכו אתם אז חשב פרעה מעתה הנה ככל הגוים בית ישראל שהם תחת שרים של מעלה א"כ הם גם תחת ממשלת הכוכבים לכן אמר עכשיו "ראו כי רעה נגד פניכם" רואה אני באיצטגנינות שלי אותו כוכב עולה לקראתכם במדבר והוא סימן דם והריגה.

☆

ויהי חושך על ארץ מצרים וימש חושך, ובמדרש איתא, אמר הקב"ה למלאכים, ראויים המצריים ללקות בחושך, והסכימו כולם כאחד, וכו' ולמה הביא עליהם חושך, וכו' לפי שהיו פושעים בישראל ולא היו רוצים לצאת ומתו בשלשת ימי אפלה כדי שלא יראו מצרים במפתח, ועוד שחפשו ישראל בכתיהם של מצרים

הנהלת גמילות חסדים ועזרת חתנים "תומכין דאורייתא"

שע"י בחורי ישיבת מהר"ט ד'סאטמאר
ישמח משה 22 ת.ד. 84 – קרית יואל בני ברק

המטרה: להמציא הלוואות לבחורי ישיבתינו הק' בעת שמחתם באירוסיהם למו"ט בשעתומ"צ

ויהללו בשערים מעשיה

בשער בת רבים נביע כאב לבינו בפטירת האשה החשובה,
המפורסמת בשערים במעשיה ופעולותיה לטובה, פתחה ביתה לרווחה
לכל דורש ומבקש, ידיה שלחה לאביון ותמכה בכל דבר קודש, זכתה
להקים בית של תורה, לשם ולתפארה,

מדת שיינדל ענגעל ע"ה

אשר זה רבות בשנים זכתה לתדום סכומים נכבדים
לטובת קופת הגמ"ח "עזרת חתנים" דישיבתינו הק'

ומשגרים אנו בזה תנחומינו הנאמנים לכבוד בניה החשובים
כל אחד ואחד בשמו הטוב יבורך

בצרור החיים תהא צרורה נשמתה, וזכות מעשיה הישרים תמיד ילוו
אותה, ובלע המות לנצח, עדי נזכה לביאת המשיח, ומלכינו מרן
רביה"ק שליט"א בראשינו, במהרה בימינו, אמן.

המבכים את פטירתה בצער וביגון
הנהלת הגמ"ח

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

ודרשת וחקרת

ושחטנו אותו כל קהל עדת ישראל

נתחדשה ההלכה מה אתם בני ברית וכו', ולפי"ז לא קשה בקרבן פסח מצרים דהיה קודם מתן תורה.

ועוד יש לומר לפי מה שכתב במחנה אפרים (הל' שליחין ושותפין סי' י"א) דהא דאין שליחות לעכו"ם, היינו דווקא במידי דבעי שליחות כגון תרומה וכיוצא בו, דאם לא עשאו שליח מעשהו אינו כלום, אבל במידי דגם אם לא עשאו שליח מה שעשו עשוי, בזה מהני אף שליחות לעכו"ם.

ובברכי יוסף (אבה"ע סי' ה') כתב ג"כ סברא זו, וביאר בזה דלא פליגי הבבלי והירושלמי הנ"ל, דבירושלמי מיירי בתרומה, על כן אמרו דאין שליחות לגוי, ובבבלי דמיירי בעבודה זרה כתב דא"צ בזה שליחות ממש, ותדע דאי שליחות ממש קאמר מאן שווניהו שליחא, ועל כן בזה מהני, ולפי"ז יש לומר דכמו כן בשחיטת קרבן פסח כיון דמהני גם אם לא עשאו שליח שפיר שייך שליחות בזה.

ועי' שו"ת נודע ביהודה (מהדוריק חו"מ סי' ל"ז) דכתב דכמו בחצר שייך שליחות כיון דמותיב ב' בע"כ, כמו כן בגוי אם הוי בע"כ שפיר שייך שליחות, ולפי"ז כמו כן בשחיטת הפסח י"ל דהוי כבע"כ כיון דמחוייבין לעשותו ושפיר שייך בזה שליחות.

בגמ' מס' קידושין (דף י"א) איתא וכי כל ישראל כולן שוחטין, והלא אינו שוחט אלא אחד, מכאן ששלוחו של אדם כמותו, והקשה בשו"ת באר יצחק (ארוח סי' ג') הא"ך היו יוצאין מצות שחיטת הפסח בפסח מצרים למ"ד שערין היו או בכלל בני נח הא אין שליחות לנכרי, על כן מסיק דעל כרך מוכח דנכרי לנכרי יש שליחות, וראשון דבר זה הוא בשו"ת משאת בנימין (סי' צ"ז) דס"ל דגוי לגוי מצי למיעבד שליח, דילפינן במס' בבא מציעא (דף ע"א.) מגם אתם, מה אתם בני ברית אף שליחכם בני ברית, ואמר רב אשי דהני מילי אינהו לדידן, אבל אנן לדידהו הוינא להו שליח, ומסיק דרב אשי בדותא היא, דמה אתם בני ברית יקשה שבעינן שלוחכם דומיה דאתם צריכי נמי אתם דומיה דשליחכם, ועל כן נכרי לנכרי דרומין זה לזה שתרויהו אינם בני ברית שפיר מצי למיעבד שליח.

ובמגן אברהם (סי' תמ"ח) הביא מהירושלמי (ריש פ"ו דרמאי) דמבואר שם להדיא דאין נכרי לחבירו שליח, ובמחנה אפרים (הלכות שליחין ושותפין סי' י"ד) הביא ג"כ דף ירושלמי וכתב דמש"ס דילן מוכח קצת דעכו"ם נעשה שליח לחבירו, דאמרין במס' עבודה זרה (דף נ"ג) באשירה דמשה דאף דאין מוחזקת ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו, וכי עבדו ישראל את העגל גלי דעתיהו דניחא ל' בעבודה זרה וכי אתי עכו"ם שליחותיהו דישאל עבדי, עב"ד.

ובגליון הש"ס (בדמאי שם) הקשה דאין לזה שייכות לדין שליחות, דאינו אלא גילוי דעת בעלמא, אכן בשו"ת אבני נזר (י"ד סי' קכ"ד) הביא מהריטב"א בשם הרמב"ן דלא נקרא עבודה זרה של ישראל אלא א"כ עבדה על ידו או על ידי שליחו, א"כ שפיר בעי בזה שליחות, ועי' בשו"ת חת"ס (ארוח סי' פ"ד) דביאר ג"כ בהך בעבודה זרה דהוא דווקא בשליחות ממש, ועוד יש להעיר בראיית המחנה אפרים דלמ"ד דלחומרא אמרינן שליחות לנכרי ליכא ראייה משם, ועי' שו"ת כתב סופר (י"ד סי' פ"ג) דכתב דאף למ"ד דאפי' לחומרא אין שליחות לנכרי, יש לומר דנכרי לנכרי לכו"ע איכא שליחות לחומרא.

ובשו"ת מהר"י ברונא (סי' רמ"ד) הקשה על עצם סברא זו דבגוי לגוי מהני שליחות, דהא במס' קידושין (דף מ"א.) יליף מכמה פסוקים דאיכא דין שליחות, ומחייבי תיתי שליחות לגוי, אכן כבר הביאו האחרונים מהמדרש (כ"ר פל"ד אות י"ד) דילפי' דבן נח חייב ב' מצוות אף אם עבר ע"י שליח, ובאמת י"ל לפי זה דאף למ"ד דאין שליחות לגוי אף לחבירו, דזה דווקא בשאר מילי, אבל למצוות י"ל דמצי עביד שליח כמו דמהני אצלו שליחות לעבירה, ובשד"ח (מערבת הא' בללים אות ע"ת) הביא מילקוט הגרשוני בשם האחרונים דהאי דאין שליחות לעכו"ם לא נאמר קודם מתן תורה, דאחר שניתנה תורה

מי תקדמנו ברכות טוב

מעומק הלב, נערך ברכת מזל טוב, וברכות לרוב, קדם ידידיו ושאר בשריעו החתן החשוב והמהולל, אהוב וחביב גפי כל, על כל מכיריו אהוב וחביב, זר וזהב לו סביב, תורה יר"ש וחסידיהו אצלו שלוב.

כמר יואל שטערן הי"ו

לרגל שמחתו באירוסיו עב"ג למז"ט ובשעטו"מ

ואנלין מיליא, יהון לרקיעא, שהזיווג יעלה יפה בסייעתא דשמיא, ויהא קטיר לעלמי עולמיא, ואך טוב וחסד ירדפו, כל ימי חייו, אכ"י"ר.

כעתידת וברכת ידידיך וש"ב השמחים בשמחתך

שלמה אהרן וויינבערגער, יואל ביקסנשפאן

ארגון שיעורי תורה

שיעור ידי

התאחדות אברכים רחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ס מרן אדמו"ר הגה"ס שליט"א
קרית יואל - בני ברק

שיר וקול תודה

ביקרא דאורייתא, נשגר בהאי עידנא דחדוותא, כסא דברכתא, ומזלא טיבותא, לכבוד ידידינו החשוב האי צנתרא דדהבא, שוקד בהויות דאביי ורבא, נחמד למטה ואהוב למעלה, מקשיבי שיעוריו מודים לשמו בתהילה, כשלמה עוטה אורה, כה"ץ שדעתו יפה, כסולת מנופה,

הרב יואל מנחם ישכר סאנדער שליט"א

לרגל שמחתו בהולדת הבן נ"ו למזל טוב

ותהי נא ברכותינו לראשך עטרת, שיזכה לגדלה לשם ולתפארת, ויוכל להמשיך בהרבצת התורה, לתפארת קהילתנו המעטירה, מתוך שמחה ואורה, וכט"ס.

בברכת התורה, הגבאים

גם אנן מצטרפים כזה מקשיבי השיעור יומי ב"חק לישראל"

אלכסנדר יעקב מנחם גרינוואלד, נתן טאגאק, אברהם צבי עקשטיין, יוסף יודא כהן, גיסד: מנחם צבי כהן.

ביקור חולים "חסדי יואל" ד'סאטמאר

רח' ישמח משה 32 קרית יואל בני ברק

ברכות בכפליים

בקול ששון וקול שמחה, נברך בשיר ושבחה, מזל טוב ורוב ברכה, אל מע"כ ידידינו היקר והמהולל, וה' ברך את אברה"ם בכל, והאיש מרדכי"י רצוי לכל ידידיו, חן וחסד נסוך על פניו, משליך עצמו מנגד למען ביקור חולים, מדי ערב שבת בשבתו מתמסר ומרבה פעלים,

מוה"ר אברהם מרדכי שטיינבערג הי"ו

לרגל שמחתו הכפולה בנישואי בתו שתהי' ובהולדת נכדתו שתהי'

בשם כל הנהנים מפעולותינו הכבירים, נברכו בהלל ושירים, שיזכה לרוות רב תענוג ונחת מצאצאיו היקרים, וימשיך לעמוד לימינינו במעשיכם הנשגבים למען החולים והזקנים, עוד רבות בשנים, וכט"ס.

הכו"ח בתודה וקול זמרה

הזהלת ביקור חולים

פנינים וחידושים בגמרא מס' גיטין הנלמד במסגרת חברת "יסודי התורה" נו"נ ע"י אחד המגי"ש

פניני התורה

דברי חכמים וחידושים – "אמרו ליה ברוחות"

מחלוקת הבבלי והירושלמי – האם הגירסא "כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו"
או איפכא "כל שרוח המקום נוחה הימנו רוח הבריות נוחה הימנו"

במחלוקת קרח צעק משה רבינו לפני השי"ת ואמר "אל אלקי הרוחות לכל בשר האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף" עיין שם.

מחלוקת הבבלי והירושלמי

אמנם ראיתי להביא דרך אחרת בביאור דברי חכמים וחידושים.

דהנה מצינו מחלוקת בין התלמוד בבלי לתלמוד ירושלמי, שבתלמוד בבלי (אבות פ"ג מ"י) איתא "כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו" זאת אומרת אם אנו רואים אדם שהתנהגותו אל הבריות היא כראוי אינו מצערם ואינו גוזלם אלא מכבד כל אחד ואחד כהוגן וראוי, הרי שגם רוח המקום נוחה מאדם זה.

אמנם בתלמוד ירושלמי נאמר איפכא "כל שרוח המקום נוחה הימנו רוח הבריות נוחה הימנו" דהיינו אם אנו רואים אדם שמקיים את מצוות הבורא כהלכתם דהיינו מניח תפילין כראוי שומר שבת כהלכתה וכך מקיים את כל המצוות שבין אדם למקום כהלכתו, ודאי גם רוח הבריות נוחה מאדם זה.

ולפי"י יש לומר שרב הונא ורב חסדא נחלקו בזה האם כפי הגירסא "כל שרוח הבריות נוחה הימנו" א"כ אין לקום מפני גניבא, אך לגירסת הירושלמי "כל שרוח המקום נוחה הימנו" א"כ שפיר יש לעמוד מפני דאין ספק שגניבא שהיה אמורא עשה כפי הדין ולא עבר חלילה על שמץ של נדנדו עבירה.

ומשום הכי שפיר אמרו לו שהם עסוקים "ברוחות" אם כגירסת הבבלי "רוח הבריות" וממילא אין לעמוד מפניו, ואם כהירושלמי "רוח המקום" ושפיר יש לעמוד מפניו ורק גניבא הוא שהבין שדברו מענין רוחות המנשבות ודו"ק כי נחמד הוא.

בגמרא (דף לא:) איתא מעשה ד"רב הונא ורב חסדא הוו יתבי ישובי יחד חליף ואזיל גניבא עליהו וחלף ועבר גניבא לפניהם. אמר חד לחבריה אמר אחד מהם לחבירו ניקום מקמיה דבר אוריין הוא נעמוד מפניו שבן תורה הוא, א"ל אידך אמר לו האחר, חבירו מיקמי פלגא ניקום מפני בעל מחלוקת נעמוד? שהיתה לגניבא מריבא ומחלוקת עם מר עוקבא ואין לכבד בעל מחלוקת, אדהכי בינתיים אחא איהו לגביהו בא גניבא אצלם, אמר להו כמאי עסיקתו במה הייתם עוסקים, - דגניבא סבר שוה שלא קמו מפניו היה מפני שלא שמו לב שהוא נמצא שם, שהיו עסוקים בעיון בדברי תורה ולא הרגישו בו, ולכן שאלו במה היו עסוקים (מהרש"א) אמרו ליה אמרו לו רב הונא ורב חסדא לגניבא ברוחות לענין הרוחות שמנשבות בעולם, אמר להו אמר להם גניבא לרב הונא ורב חסדא הכי אמר רב חנן בר רבא אמר רב ד' רוחות מנשבות בכל יום רוח צפונית ומזרחית ודרומית ומערבית ורוח צפונית מנשבת עם כולן שהיא מנשבת גם בשעה שכל אחת מן הרוחות האחרות מנשבות שאלמלא כן אילו לא היתה מנשבת יחד עמהן אין העולם מתקיים אפילו שעה אחת וכו' עיי"ש.

איד יתכן שאמוראים יאמרו שקר

והנה דברי הגמרא הללו לכאורה תמוהין עד למאד שהרי הם היו עוסקים האם צריכים לעמוד בפני אדם כזה שמצד אחד הוא תלמיד חכם ומצד שני הוא בעל מריבות, ומדוע כאשר בא אליהם ושאלם במה אתם עמוקים אמרו לו "ברוחות", כיצד הוציאו מפייהם דבר שקר, ואם נאמר שמפני השלום מותר לשנות, עדיין קשה מדוע אמרו דוקא ברוחות ולא אמרו דבר אחר.

הטעם של בעלי מחלוקת הוא ברוח

והבן איש חי' (בן יהודי) כתב שכוונתו בענינו של גניבא, כיון שחטאם של בעלי מחלוקת הוא בדבור שהוא 'ברוח' וכמש"כ האונקלוס עה"פ "ויהי האדם לנפש חיה" (בראשית ב' ז:) "לרוחא ממללא", ועל כן

לעילוי נשמת
האה"ה מרת מרחל ווייס ע"ה
ב"ד מאיר ז"ל
גלב"ע י"ב שבט

לעילוי נשמת
הרה"ח אברהם יודא וויינפעלד ז"ל
ב"ד ארי' הכהן ז"ל
גלב"ע ה' שבט

KOLLEL AVRICHIM ATZEI CHAIM
DSATMAR
KIRYAS JOEL BNEI BRAK
3 KIDSHAS YOM TOV ST. BNEI BRAK

כול אברכים עצי חיים
דיסטמאר
קרית יואל בני ברק
רח' קדושת יום טוב 3 בני ברק

מיסודו של כ"ק מרח"ק רביה"ק בעל ברך משה זי"ע - בהדרכת והמשכת מו"מ כ"ק מרח"ק רבינו הגה"ק שליט"א

ברוך אתה בבוראך

בברכת הודאה והוקרה, נקדם בשיבח ובשירה, את מע"כ ידידינו החשוב ארי שבחבורה, הא"י גברא יקרא, עושה חסד לאנשים צדיק, רב פעלים לצורה ולעודה חשיבה כאורה, מפורסם לעוז ולתפארה, מגדולי עסקני קהילתנו הק' במאנטשעסטער המפוארה, מסור בלב ונפש בכל עת לטובת כוללנו המעטירה, יהוד"ה אתה יודוך אחיך, וברוך אנמרים לעומתך,

הרב יהודה וואזנער שליט"א

מחשבי קהל יטב לב במאנטשעסטער יע"א

לכבוד בואו בשערי עירינו

לוגל שמחת הנישואין בבית אביו ידינו החשוב

הרה"צ רבי אברהם אליהו וואזנער שליט"א, רב ביהמ"ד שבט הלוי

יהא בואו לברכה, ובכל אשר יפנה ישיב בהצלחה, ובזכות התמסרותו לטובת כוללנו החשובה, ימלא ה' כל משאלות לבו לטובה, ויזכה להמשיך בפעליו הכבירים בקרב בית ישראל, והמקום יהא בעזרו על כל צעד ושעל, ויתברך באושר ועושר משמי מעל, אכ"ר.

המקלים פני עזקה והערכה, אסירי התודה והברכה

הנהלת הכולל רבנו ותלמידיו

קופת גמילות חסדים דחסידי סאטמאר ב"ב

- מפעל גדול להלוואות ממון -

להלן ריכוז סוגי ההלוואות שאפשר לקבל ללא חשבון

1. זמן קצר: מסך 2000 עד 5000 בהחזר חצי הסכום כעבור חצי שנה וחצי הסכום כעבור שנה.
2. ואת האלף: סך 1000 ל-3-4 חדשים ואם חיתנו ילדים סך 2000
3. עד לקבלת שכירות מהמוסדות: תלמוד תורה, ישיבה גדולה, ישיבה קטנה, לומדים בכולל, הלערערינס של בנות א"י.
4. כעת סוג חדש ז"פ שנתיים: הלוואה ל-4 תשלומים שנתיים כנ"ל

פונים אנו בזה לכב' ומבקשים לשלם תרומה שנתית בסך \$ 100

ולא בשעת קבלת ההלוואה ולא להמתין שהעסקנים יבואו לבקש

בברכת החסד

עסקני הקופה

הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

חוקים להורותם

דיני אמירת דברים שבקדושה במקום טהור (ב)

נערך ונסדר ע"י הרב יהואל מייכל אברהם פרידמאן שליט"א

שוק הרגל

שוק מגולה יש אומרים דאפילו באשתו ופחות מטפח אסור לקרות נגדה (משנ"ב סק"ז בשם הב"ח והט"ז, ובשו"ע"ר כתב דנכון לחוש לדבריהם)

כפות הרגלים

במקומותינו שדרך הנשים ללכת עם שטרימ"פ, נחשב כפות הרגלים בזמנינו למקומות המכוסים שאסור לומר דבר שבקדושה כשהם מגולים טפח (במשנ"ב סק"ב כתב דתלוי במנהג המקומות, ומהחזו"א מובא כנ"ל).

אשה נגד טפח מגולה של אשה אחרת

אשה בעצמה מותרת לומר דבר שבקדושה כנגד טפח מגולה שבאשה אחרת, או בזמן שהיא עצמה אינה לבושה כראוי ויש בה טפח מגולה (ברמ"א סעי' א' כתב דנראה מדברי הרא"ש דטפח באשה ערוה אפי' לאשה אחרת ורק היא

בעצמה יכולה לקרות אפי' כשאינה לבושה, אולם במשנ"ב הביא דעת הרשב"א דחולק על זה וס"ל דכי היכי דהיא בעצמה יכולה לקרות כשאינה לבושה, דאין בגילוי גופה משום "ולא יראה בד" ערות דבר" אלא לאנשים, כמו כן אשה אחרת מותר לומר דבר שבקדושה נגדה, וכתב שם דהאחרונים (פר"ח, א"ר, והגר"א) מסכימים עם הרשב"א, ודעתם דגם הרא"ש מודה לזה, וכן פסק בשו"ע"ר).

ומובא בשם הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע שיש לחשוש לדעת הרמ"א שאשה לא תאמר דבר שבקדושה נגד טפח מגולה של אשה אחרת (ס' פסקי תשובות בשם גנות על נהר, וכן נקטו להחמיר כדעת הרא"ש בסי' מגן גיבורים, שולחן הטהור ועוד).

קיצור מגילון הקודם

אסור לומר דבר שבקדושה כנגד טפח מגולה באשה במקום שדרכה לכסותה ואפי' באשתו, אלא אם כן מחזיר ראשו וגופו או בדיעבד שיעצים עיניו, ובפחות מטפח יש אומרים דאסור בשאר נשים ובזה די בעצימת עינים.

טפח מגולה ברגליים

רגליים מגולות באשה אפילו מתחת לברך, נחשב למקום מכוסה, ואין לומר דבר שבקדושה כנגדם רק כשהם מכוסים (במשנ"ב סק"ד הביא בשם הפמ"ג דהרגלים מפרסות הרגל עד הברך במקום שדרכם ללכת יחף מותר לומר דבר שבקדושה כנגדם דכן הוא הרגילות, ויסודו דבגמ' איתא ד"שוק" נחשב למקום מכוסה, ו"שוק" מצינו בבהמה דהוא מה"ברך", והפמ"ג מדמה שוק באדם לשוק בבהמה, אולם רוב הפוסקים נקטו דהשוק

באדם היינו מה"פרסה" דהוא מכף הרגל, עי' שו"ת רעק"א מהדו"ת סי' כ"ח, ועי' חזו"א סי' ט"ז סק"ח שחולק להדיא על המשנ"ב, וס"ל דשוק המוזכר באדם היינו פרק התחתון וכל טפח מגולה שם אסור, ולא מהני לזה מנהגא, וכן משמע בשו"ע"ר, וכן נקטו למעשה בשו"ת מנח"י ח"ו סי' י', ובשו"ת שבה"ל ח"א סי' א'.

והמנהג בבתי ישראל הכשרים שהנשים זהירות ללבוש שטרימ"פ הן בחוץ והן בבית. וכידוע דעת רבינו הק' זי"ע דשטרימ"פ שאינם מכסות היטב את הרגליים [דהיינו שטרימ"פ שאינם בעובי 70 לכה"פ] אינם נחשבים לכיסוי, ואסור לומר נגדם דבר שבקדושה.

זכור ואל תשכח

את דברי קדשו
של רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע

**"אֵיךְ וְעַל נִישׁוּט שׁוֹלָדִיג
בְּלֵיבן פֿאַר ווער עס וועט
העלפן מיינע מוסדות"**

אנשי שלומינו קהל עדתינו הע"י
הרימו תרומת ידכם
למען החזקת מבצר מוסדותינו הק'

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא דצדיקא

הרה"ק ר' חיים צבי בהרה"ק ר' יוסף זי"ע טייטלבוים
בעמח"ס "עצי חיים" יומא דהילולא ו' שבט (תרפ"ו)

שלא ידע הציבור בבירור היכן יהיה החופה כדי שלא יהי' דוחק כל כך מרן הקדוש משינאוואו כבר הי' לעת זקנתו בן פ"א שנה ותש כוחו ולא רצו המחוננים להכביד עליו ושיהי' מקום בריווח.

על כס הרבנות

אחר חתונתו ישב העצי חיים כמה שנים אצל חותנו בעיר טארנא, ואח"כ חזר לבית אביו לסיגעט, ובזמנים אלו הוסיף להתעלות לצד עילאה בדרגא גבוהה ושימש את אביו בכל הנהגותיו וקיבל ממנו כל מה שלמד וקיבל אביו מאבותיו הקדושים, בסוף ימיו מסר לו אביו הקדויר"ט את כתר הרבנות של סיגעט והוא היה אז צעיר לימים בן כ"ד שנים, ופקד עליו גם לערוך את השולחן בליל ש"ק בביהמ"ד, ובליל ש"ק האחרון של הקדויר"ט ישב אצל השולחן של העצי חיים, וביום פטירתו צוה שיבואו כל משפחתו וב"ב שיברכס לפני מותו, כאשר נגש העצי חיים אמר לו שמוסר לו את הנהגת הרבנות בק"ק סיגעט, ואמר לו בענות קדשו "מיינע נערנים וועלן זיין דינע נערנים", ואחר פטירת אביו עלה לגדולה ונתכנה לשמש בהרבנות והאדמור"ת והנהגת הישיבה, וכ"ב שנים ישב על כסא אבותיו לבית סיגעט ונהג את נשיאתו ברמה לתפארת ולגאון.

אחרית ימיו

בראשית השנה של שנת תרפ"ו שנת פטירתו כבר רמז שדינים שורים בעולם, ובאמצע הקפות אמר לאחד ממקורביו, אילו ידעתם מה שאני יודע "וואלט איר איינגערסן פאר מיר". אחר הימים טובים האחרון נסע העצי"ח לשבות באיזה עיר בקרב חסידיו ותלמידיו, ואחיו רבינו זי"ע הי' באיזה עיר בקירוב מקום, ביום ראשון נסע רבינו זי"ע לבקר את אחיו העצי"ח זי"ע, כשנכנס רבינו אצל העצי"ח ביקש העצי"ח מכל העומדים שם לצאת מהחדר כי רוצה לדבר עם רבינו ביחידות, ורק המרא דאתרא מפני כבודו נשאר שם מן הצד, רבינו התיישב שם ליד אחיו ושאל בשלומו איך שמרגיש בבריאות גופו, העצי"ח שם את ידו על לבו ואמר "נישט גוט" ואח"כ נתקרב זה לזה ודברו בחשאי בלי שנשמע קולם ובתוך כך געו שניהם בבכי ודמעות נשרו מבין ריסי עיניהם הק', והעצי"ח לחץ ידי רבינו זמן רב ולא דברו כלום רק נשמע קול בכייתם, אח"כ ליוה העצי"ח את רבינו עד פתח הבית וחזר, כשרבינו יצא דיבר עם המרא דאתרא בהתרגשות גדולה ובעינים דומעות מהעצי"ח, וסיפר המרא דאתרא שהי' ניכר על פניהם שלבים יודע שזו פגישתם האחרונה עלי אדמות ונפרדו זה מזה מעלמא הדין.

שבת אחרונה שבת וארא נסע העצי"ח לקליינוואדיין לשבות בקרב חסידיו אשר באונגארין, חסידים רבים באו מכל המדינה לחסות בצל הק' של העצי"ח ביום ב' כשהגיע זמן תפילת מנחה, יצא מחדרו להתכונן לתפילה והתאחר לחזור, יצאו

יאלה תולדות

הגה"ק מרן העצי"ח זי"ע נולד לאביו מרן הקדוש יו"ט זי"ע ולאמו הצדקנית מרת חנה בת הגה"ק ר' יואל אשכנזי ז"ל אבד"ק זלאטשוב בשנת תמ"ר ע"י ברכתו של מרן הקדוש בעל הדברי חיים זי"ע כידוע, וסיפר מרן רבינו זי"ל שכשנפקד מרן הקדויר"ט בזרעא חיא וקיימא ונולד לו בנו בכורו מרן העצי"ח גדלה שמחת אביו הק' הייטב לב זי"ע מאוד שאחר שנות סבל ותלאה שסבל הקדויר"ט מצער גידול בנים זכה להבנות ולראות זרע ברך ה' ונסע הייט"ל במיוחד על שבת קודש פ' ויחי להשלום זכור מעירו סיגעט לק"ק טעטש מקום כהונתו של הקדויר"ט להשתתף בשמחתו, ובליל שב"ק בסעודת השלום זכר אמר אז הייט"ל שתפילתו בפיו שהבנים שיוליד בנו הקדויר"ט יעלו בדרגא עילאי עד כדי כך שהוא יתכבד בהם, ובתוך דבריו אמר אז דבר נחמד ומביאו העצי"ח זי"ל בספרו עצי חיים עה"ת ח"א פר' נשא ומגודל ענוותנותו לא גילה מתי אמר הייטב לב תורה זה.

מסופר שבילילה לפני שנולד העצי"ח ראתה אמו את מרן הד"ח בחזיון הלילה ונבהלה מאוד מפניו אמר לה "שרעק דיך נישט איך בין געקומען ווייזן אז איך בין נישט געבליבען קיין לינגער" והרבנית ע"ה סיפרה זאת לבעלה הק' הקדויר"ט אשר סיפר זאת לאביו מרן הייטב לב, אמר לו הייטב לו בדעתי הי' לתת לבן הנולד שם צבי ע"ש זקינינו החכם צבי אבל כיון שהד"ח טרח עצמו כ"כ ע"כ יקרא שמו בישראל חיים צבי.

זקני חסידים מספרים שבעת שנכנס מרן הייטב לב לאחר הברית מילה לחדרה של היולדת לברכה בברכת מז"ט, וניגש אל הילד והביט עליו, ויאמר אל בנו אבי הילד, ראה זה בני שאני רואה אור גדול על ילד זה, וזקני הישמח משה בגנזי מרומים ניחא ליה שילד זה היא מיוצאי חלציו.

האיש מקדש

כשהגיע לפרקו נעשה חתן אצל הגה"ק רבי משה מבארדיוב זצ"ל בן הגה"ק רבי ברוך מגארליץ זי"ע בן מרן הק' מצאנו וחתן מרן הייטב לב, אמנם סמוך לזמן החתונה נפטרה הכלה ל"ע באופן פתאומי, ואמר הגה"ק מבארדיוב זצ"ל שיותר מצטער על זה שאבד את העצי"ח ממה שמצטער בפטירת בתו, אח"כ נשא את הרבנית הצדיקת מרת ברכה סימא בתו של הרה"ק ר' שלום אליעזר האלבערשטאם זי"ע מראצפערט בן מרן הק' מצאנו זמן החתונה הוקבע לט"ו סיון שנת תרנ"ו בעיר טארנא שהיתה אז משכנו של רבי שלום אליעזר זי"ע, המסדר קידושין היה אחיו הגדול של ר' שלום אליעזר מרן הדברי יחזקאל משינאוואו שהיה זקן הצדיקים בדור, וסיפר מרן רביה"ק זי"ע שלהחתונה באו אלפי חסידים לקבל את פני צדיק הדור מרן הק' משינאוואו זי"ע והיה שם לחץ ודוחק גדול, ועשו הרבה חופות בכמה מקומות, כדי

שאו ידיכם קודש

אנשי שלומינו אחים לדעה ידידים וחסידיים שיחיו

השתתפו בעין יפה וברוח גדיבה
בהחזקת המוסדות

**ורכשו לעצמכם
זכות עצום ונשגב בהחזקת**

**מלמד לחודש
7000 ₪**

**פרנס היום
\$ 1000**

**חצי פרנס
\$ 500**

עקב ירידת הדאלער שמקשה מאד על קופת המוסדות,
אנא הוסיפו על הקודש והבטיחו לעצמכם אחד מהזכותים.

בכבוד ובברכה
הנהלת המוסדות וועד המגבית

החסידיים לראות מה קרה ונזדעזעו כולם בראותם את העצ"ח שוכב על הארץ מחוסר אונים בלי הכרה ותיכף העלוהו והשכיבוהו על המטה והזעיקו את הרופא שקבע שאחזו שבץ וסכנה מרחפת לחייו, חיש מהר התפשט הידיעה הלא טובה על דבר מחלתו של העצ"ח, ובכל מקום שהידיעה הגיע פחד גדול נפל על היהודים ונקהלו היהודים לעורר רחמים עליו, והעצ"ח שכב כל הזמן בלי להזיז שום אבר רק מפעם לפעם העביר את ידיו על פאותיו או על הציצית, חסידים רבים באו לקליינווארדיין לעקוב מקרוב על המתרחש ובין הבאים הי' כמובן אחיו רבינו ז"ע, וגם חותנו הרה"ק רש"א בא מראצפערט אשר נכנס לביהמ"ד ופתח את הארון קודש והרעיש עולמות עברו, וגם שלחו לאה"ק שליחים להתפלל במקומות הקדושים, והוספו לו שם "יוסף חיים צבי" לסגולה. הרה"ק רש"א ביקש מרבינו שיושיב ב"ד מיוחד שיפסקו בכח תורתם פסק דין ע"פ הלכה של תורה שצריכין את העצ"ח בעלמא הדין שהקב"ה ישלח לו רפ"ש, ורבינו הושיב ב"ד של עשרה ת"ח יראי ה', אלמנות ויתומים באו לפני ב"ד וטענו שהעצ"ח הי' מקור מחייתם ובאם יסתלק יפסק מקור מחייתם, היללות והבכיות בקעו רקיעים ורבינו הוסף לטעון כי הילדים רכים וצריכים להתגדל על ברכיו ואל הצאן מה חטאו מה נורא הי' המחזה כשרבינו התחיל לדבר ולא שמעו רק כמה מילים ותיכף פרץ בבכי ואתו בכו כל מי שנוכח שם, לאור הטענות אלו יצאו פסק הדין מבי"ד על פי דין תורה לטובת העצ"ח שהקב"ה ישלח לו מהרה רפ"ש וכו' וכתבו וחתמו אור ליום ה' לסדר ולכל ב"י הי' אור במושבותם ו' שבט תרפ"ו, אבל לא אכשר דרא ונצחו אורלים את המצוקים ונשבה הארון הקודש.

הידיעה המעציבה, התפשט בכל המדינות ואנשים נשים וטף בכו ברחובות, ובפרט בעיר קליינווארדיין ששם נפטר, וחפרו בחצר הבית באר והטבילו את גופו הטהור והתחיל מסע הלוי' מעיר קלינווארדיין עד עיר סיגעט ונסעו עם ארון דרך מסילות הברזל ובכל תחנה המתינו אלפי אנשים ועלו על הרכבת ונכנסו מהחלונות ועמדו על הגג נפתחו הגבולות ולא דקדקו עם הניירות כי גדול הי' שמו גם בין הגויים, ואלפים ובראשם רבני וגדולי המדינות באו מכל קצוות לסיגעט להלוי' והקהל נאמד כעשרים אלף איש, הנהלת הקהילה החליט לקבל בנו בכורו הבחור ר' יקותיאל יודא למלא מקום אביו כשיגדל ויסמך להוראה כי הי' רק בן י"ד שנים וגם נתקשר אז בקשרי החיתון עם הבתולה רחל ע"ה בת רביה"ק ז"ע.

בשעה אחד הובא הארון לביהמ"ד הגדול ושם הספידו בנו הבחור ר' יקותיאל יודא ממלא מקומו, וחתנו הגה"צ מסלאטפינא ז"ל משם הלכו לבית החיים וליווהו אנשים לרבבות, ראשון המספידים היה אחיו כ"ק רביה"ק ז"ע שהספידו בקול בוכים אשר נמס כל לב, וסיפר הגה"צ רבי שלמה זלמן פרידמאן זצ"ל האב"ד ראו"ב [ומא דהילולא דלי' חל בשב"ק זו ה' שבט] שהי' שם באותו מעמד שרביה"ק אמר בתוך הדברים שעתה מת אביו הקדושי"ט כי הלא אמרו חז"ל המניח אחריו בן כמותו כאילו לא מת, אחי העצי חיים היה דומה לגמרי לאבי וכל זמן שאחי ממלא מקומו הי' קיים היה אבי קיים אבל כעת שנסתלק אחי הרי הוא כאילו עכשיו מת אבי, ואחר הספדו של כ"ק רביה"ק ז"ע הספידוהו גדולי הדור ומפני קדושת השבת הפסיקו באמצע והמשיכו ביום ראשון, וגם בארץ ישראל נספד ע"י הגה"ק רבי יוסף חים זאנענפעלד ז"ע.

קורות וסדר תקופת ימי בית שני מיוסד עפ"י מדרשי חז"ל וספרי אגדה

תקופת בית שני

כ

קיצור מגליון הקודם

כשנתוודע למתתיהו על מעשיו המחרידים של פליפוס על הטבח אשר טבח בצדיקים ועל הזוועות אשר חילל בתוכה, נבערה חמתו וקנאתו אל מול השבר הפוקד את בני עמו, והחליט שלא עת לחשות אלא צריכים לעשות מעשה מרד כנגד מלכות הרשעה, ושלה מתתיהו את יהודה בסתר להכריז בעם: "מי בכם יראי ה', מי לה' אלי", ויאספו אליו כמה מיראי ה' ויברכם מתתיהו וציוה להם שלא יבטחו בכוחם אלא יתפללו ויצעקו אל ה' בצר להם שיושיענו שנוכל לנצח במלחמה עם אויבינו ואל נמות, וכאשר התקבצו בהרי המודיעין הלכו פריצי ורשעי בני ישראל וסיפרו לפליפוס שמתתיהו רוצה למרוד בו והוא נמצא כעת בהרי המודיעין, כשישמע פליפוס שהיהודים מורדו בו בחר כמה מבחירי חייליו ויצא למלחמה בכדי להרוג ולאבד את כל היהודים היראים שמורדים בו, כשהגיע פליפוס לרגלי הר המודיעין הבחין מרחוק את מתתיהו ושאר היהודים חגורים בכלי מלחמה, שלח פליפוס שליח לדבר על לב מתתיהו שיכניע לו ללכת אחרי דרכי נימוסי יוון, וכן הבטיח לו ממון רב וממשלה אם ישמע לו להשתחוות לצלם, ואם תמאן ותתעקש ותדבק באמונתך אזי אהרוג אותך עם כל היהודים היראים לדבר ה'.

וכל אויבי עמך יכרתו

מתתיהו לא נכנע לדברי פליפוס והשיב להשליח בעוז ובגבורה, ויאמר לו: אמור אל אדונך פליפוס, שאני יעשה מצות מלך מלכי המלכים כמו שציונו, ואתה עשה את מצות מלךך אנטיוכוס ותהרגני, כששב השליח לפליפוס ומסר לו דברי מתתיהו חמתו בערה בו ולא השיב מאומה מרוב כעס, רק התחיל לטכס עצות ותחבולות האיך ללכוד את מתתיהו כאשר הוא בראש ההר וידו על העליונה, כשראו המתיוונים את פליפוס עומד ומשתומם מתשובתו המוחצפת של מתתיהו ואינו יודע מה לעשות מרוב הזעם אשר בווער בקרבו כאש, ניגש אליו אחד מהמתיוונים ויאמר לפליפוס: אני מתפלא עליך, שר גדול ונורא כמוך, נכון מתשובת שפל ברך, לך נזבח לאילים ונושע, ותיכף שלך המתיוון את חרבו וערף את ראשו של אחד החזירים שעמד שם, וניגש אל המזבח אשר בנו לצלמיהם והעלה את הבהמה הטמאה לעולה, כשראה מתתיהו מה שעושים המתיוונים בתחתית ההר, שהעלו זבחים לעבודה זרה באופן כה שפול ונבזה, החליט שצריכים

להתחיל מלחמת חרמה ולנקום את נקמת ה' ברשעים ובצוררי היהודים.

ובעודם מסתובבים סביב המזבח ומשתחוים מול הקרבן שלהם, רץ מתתיהו ובניו במהירות לתחתית ההר כשחרבם שלופה בידם, וידלג מתתיהו על המזבח ויתוז את ראש המתיוון הבוגד בעוז חרבו, ויעף את ראשו ויפול לרגל השר וגוויתו נפלה על מזבח אליליהם אל תוך שריפת האש האוכלת בנבלת החזיר, וישסע גם את פליפוס בחרבו הנטויה, וירם מתתיהו את ידו במלכות הרשעה, ויתנפלו יראי ה' על היוונים ויהרגו רבים מהם, והנשארים מיהרו לנוס על נפשם, ויהרוס מתתיהו את מזבח האליל ויתקע בקול שופר גדול, "מי האיש החרד לתורת אלקיו ומוחזק בבריתו יבוא אחרי", ויתקבצו אליו רבים מחסידי בני ישראל אשר יראת ה' נגעה בלבבם, ויעזבו את משפחותיהם וישבו במדבר יהודה ויהי להם מתתיהו למלך ויחזק את רוחם לקראת המושך המלחמה ביוונים.

וכאשר נתקבצו אליו עם רב, יצא ממחבואיו הוא ובניו החרדים לדבר ה' ויפרקו עול יון מעל צווארם,

על כוחו וגבורתו, על קולו אשר הוא כשאגת הארי, ועל מלחמותיו אשר נלחם ביוונים ויצא כשידו על העליונה, גם אחיו היהודים דיברו ממנו בהערצה גלויה, ושמו שמוחו על אשר נשלח על ידי ההשגחה העליונה להצילם מיד אוביהם הצרים עליהם.

כמו כן חידשו עתה החשמונאים את עבודת המקדש וביטלו את כל החוקים אשר חוקקו הגויים בתקופת שלטונם, בעשרים וארבעה באב נקבע ליו"ט מפני המאורע שהיה בתקופה זו, שעד היום הזה טרם עלה בידם של החשמונאים להעמיד הסנהדרין אשר התבטלה מהתקופה אשר נתן אנטיוכוס רשות למתיוונים לדון על פי חוקי יוון, וביום זה שבו הסנהדרין על מעמדם, ושוב התאפשר לדון על פי דין תורה.

עתה הגיעה השעה להעניש את שארית המתיוונים אשר נשארו בשאר ערי יהודה, החשמונאים נתנו להם הזדמנות של שלשה ימים לשוב בתשובה, אולם מאחר שלא שבו הרשעים בתשובה, נגזר גזר דינם להרג, כי היה לבי"ד הסמכות להרוג אף על יותר מדיני חייבי מיתות שבתורה במקום שלפי שיקול דעתם נחוץ הדבר לשם ביצור חומת הדת בישראל, וביום עשרים ושנים לחודש אלול נעשה הדין באויבי ה', ומעתה לא נותרה בישראל כי אם עדת החסידים הנאמנים לה' ולתורתו.

ואכן חיי התורה שב לעם ישראל, לומדי התורה הרימו ראש, והחשמונאים ובראשם יהודה מלכו בישראל על פי דת תורה וחוקותיה, ושוב הוכח באופן ברור כי בסופו של דבר התורה ולומדיה ידם על העליונה, ושום איש לא יוכל לבטל את רצונו של מלך מלכי המלכים הקב"ה.

גיבור מלחמה

כשמוע אפולוניאוס שר שומרון מעשי תקפו וגבורתו של יהודה המכבי, ויאסוף עם רב מגיבורי מוקדון בכדי להילחם ביהודה וישראל, וישמע יהודה ויצא לקראתו מלחמה השערה, וירא יהודה את אפולוניאוס נושא את נס מוקדון ודגלם, וירץ אליו בחמת כוחו, ויך יהודה במוקדונים מימינו ומשמאלו ומלפניו, ויפלו כעמרים לפני הקוצר, ויבוא עד אפולוניאוס והכהו בחרב וימות, ויפנו היונים עורף וימותו, וירדפם אנשי יהודה ויכום מכה רבה ויקחו כלי נשקם ושלל רב, ויחגור יהודה את חרב אפולוניאוס ותהי לו חרב נוקמת כל הימים.

המשך יבוא אי"ה

וירדפו אחרי המתיוונים פריצי עמינו הרשעים והמחטיאים בעם, ויערימו לבוא על ההרים פתאום לילה ויהרסו מזבחות האלילים ויתפסו את הפושעים אשר נמצאו, ומפחד מתתיהו נסו רבים מהפריצים והתפזרו בארצות הגוים מסביב, וכיון שיצאו היוונים מבוהלים מזרי יהודה מיד עמד בי"ד בישראל להחזיר העטרה ליושנה, ומלו עתה את כל הילדים אשר לא נימולו עד עתה מפחד היוונים.

צוואת מתתיהו

שנה אחת עמד מתתיהו למעוז ולמחזיק עמו, ויקרבו ימיו למות, ויקרא אל בניו ויאמר להם: "עתה יתגרו בנו שונאינו במלחמות גדולות על אשר קמנו בעד עמינו ובעד יתר פליטתינו, התקבצו בניי כאיש אחד בלב אחד וקבאו לאלוקי ישראל כאשר עשו אבותינו מימי קדם כמו פנחס שקינא לאלוקיו ותהי לו ברית כהונת עולם, אליהו קינא לאלוקיו ויעל השמימה, חנני מישאל ועזרי' בטחו בה' וינצלו מתוך כבשן האש, ואם תמסרו את נפשכם על קדושת שמו ית', אז ה' אלוקי מעוזכם יתן פחדכם ומוראכם על אויביכם".

ויקרא מתתיהו לשמעון בנו הגדול, ויצוה לאמר: ידעתי בני נתן ה' חכמה ודעת בלבך, אל נא תחשוך עצתך מאת העם הזה והיית לאחיק לאב ואליך ישמעו לכל דבר.

ויקרא את יהודה ויאמר לו: הלא כך נתן אלוקים כוח וגבורה, ולבך כלב הארי אשר לא ימוס ולא יגור מפני איש, ועתה כבד את ה' בכוחך אשר נתן לך, ותהי' לעם קדוש עם ישראל לשר צבא ללחום מלחמת ה', ויצו ויביאו פך שמן, וישפוך על ראש יהודה וימשחהו לגיבור ומשיח מלחמה, ויריעו כל העם תרועה גדולה, ויתקעו בשופר ויענו כל העם יחדיו ויאמרו: "יחי המשיח". ויכל מתתיהו לצוות לבניו ויגווע וימות ויאסף אל עמיו, ויבכו אותו כל בית ישראל, וכבוד גדול עשו לו במוותו, ויקברו אותו בהר המודיעין, ויקם יהודה תחת אביו.

יהודה המכבי

לאחר שנתנה יהודה לשר צבא, אזר חלציו כגיבור וחגר כלי מלחמה ואסף סביבו את אחיו ואת שאר היראים הנאמנים לה' ולתורתו, וירדו יחדיו מהר המודיעין להילחם בהגויים החונים למרגלות ההר, באותו היום הכה יהודה לבדו שמונת אלפים ומאתיים גיבורים מגיבורי יוון, ואף כילה את כל הפריצים המתיוונים, אשר הצטרפו אל מוחנת היוונים בבואם להילחם במתתיהו ובניו, ביום עשרים ושלש לחודש אייר עלה בידי החשמונאים לרכוש את מצודת החקרא שהיה המושב של המתיוונים בירושלים, ולרגל המאורע נקבע יום זה ליום טוב שנאסר בהספד ובתענית. מאותו היום ואילך נודע שמו של יהודה הגיבור הצדיק לתהילה בכל העולם כולו, כל העמים ידעו לספר

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' אביגדור פרידמאן ז"ל

ב"ר נחמיה ז"ל

גלב"ע ז' שבט

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

ד

יום ג' פרשת תולדות תשס"ח לפ"ק

ביקורו של כ"ק אדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א
אצל כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

רבינו: עם איז געווען דעמאלטס א קליינער ישוב, ווען רבי אהרן איז נפטר געווארן איז נאך לעיקוואד געווען זייער קליין, א קליינע ישיבה, און א קליינער ישוב.

אז מ'קוקט עס אן קעגן היינט איז עס נישט קיין פארגלייך, היינט זענען דארט דא א צוויי-דריי טויזענט יונגעלייט. דעמאלטס איז געווען ארום 100-150 יונגעלייט, נישט מער.

היינט וואקסט לעיקוואד זייער שנעל בליעה"ר.

האדמו"ר מתוא"י: איך האב געהערט נאכזאגן פון רבי יענקעלע מפשעווארסק זצ"ל אז פאר די קריג האט מען נישט געוועהן דעם סארט וואקס ווי מ'זעהט עס אין די לעצטע יארן, האט ער געזאגט אז דער רבש"ע וויל באצאלן פארן כלל ישראל דעם פארלוסט פון די שוואה, פארדעם וואקסט עס היינט בליעה"ר אזוי שנעל.

רבינו: פאר די קריג איז געווען צוויי זאכן, איינס, אסאך זענען ליידער געשטארבן, אסאך קינדער זענען אוועק פון דער וועלט, ממש אין בית אשר אין שם מת רחמנא ליצלן, מ'זיסט דאס נישט היינט.

דא איז געווען א איד ר' ישראל דוד ווייס ע"ה פון קראלי, ווען מען האט אמאל גערעדט ווי אזוי ס'איז געווען אינדערהיים האט ער געזאגט "ביי אונז אין חדר, יעדן ווייטער זענען געשטארבן ל"ע עטליכע קינדער", דאס איז געווען שוין נישט אין קיין גרויסע חדר. דאס איז איין סיבה, א סיבה בגשמיות.

נאכדעם איז געווען א רוחניות'דיגע סיבה...

האדמו"ר מתוא"י: אין יענע יארן האט שוין א זעכציג יעריגער איד געהייסן אן אלטער איד. אין אמאליגע צייטן ווען עס איז געווען א זידע אויף א התונה, איז די גאנצע שטאט געפארן אויף רעדער, 'ס'איז דא א זידע אויף די התונה'...

רבינו: דאס איז אמת אז עס זענען נישט געווען אמאל אזויפיל אלטע אידן, אבער נישט דאס האט אזויפיל אויסגעמאכט... די קינדער, דאס איז געווען א שטארקע זאך, די קינדער זענען אוועק פון מחלות. עס איז נישט געווען קיין רפואות, עס איז נישט געווען

רבינו פרס בשלומי ובשלום פמליותו

האדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א התנצל

על שלא עלה בידו להפגש עם כ"ק מרן רבינו שליט"א

בעת ביקורו בארצה"ק בחודש אלול העתל"ט

עקב שהותו במקום הנפוש בשווייץ

רבינו שאל אותו על סדר שהותו במשך ג' שבועות בארצה"ב ובתוכם שהותו על שב"ק בבארא פארק, פלעטבוש, ולעיקוואד ושאל רבינו על האכמניות ושאר פרטי הביקור.

רבינו שליט"א: לעיקוואד איז היינט א גרויסע אידישע שטאט. **האדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א:** דער רבי ז"ל דער דברי יואל, איז געווען אמאל אין לעיקוואד?

רבינו: איך געדענק נישט אז ער זאל האבן געווען אין לעיקוואד. **האדמו"ר מתוא"י:** דעמאלטס ווען ער האט מספיד געווען ביי די לוי' פון הג"ר אהרן קאטלער ז"ל, איז ער נישט געווען אין לעיקוואד?

רבינו: די לוי' איז געווען אין איסט-סייד. רבי אהרן האט געוואוינט אין בארא פארק אויף די 15 עוו. ביי די 47'סטע גאס, ער האט געוואוינט אין א גרויסע אפארטמענט הויז, עס איז נעבן באבוב'ער בית המדרש.

האדמו"ר מתוא"י: ר' אהרן האט בכלל נישט געוואוינט אין לעיקוואד? ער פלעגט יעדן טאג ארויספארן אין די ישיבה?

רבינו: ניין, ער האט נישט געוואוינט דארט. איך ווייס נישט ווי עס איז געווען זיין סדר, צי ער איז געפארן יעדן טאג צי יעדן צווייטן טאג, אבער ער האט נישט געוואוינט אין לעיקוואד.

דער פעטער דער דברי יואל ז"ל איז אים געווען מבקר חולה זיין אין בארא פארק, און ער איז אויך געקומען מנחם אבל זיין דעם זון הג"ר שניאור ז"ל דארט אין בארא פארק.

האדמו"ר מתוא"י: אבער עס האבן שוין געוואוינט אידן אין לעיקוואד דעמאלטס?

קיון אנטיביאטעק, אז א קינד האט זיך פארקילט, א לונגען אנמצינדונג...

פארגאנגענעם שבת איז געווען דעם בעלזער רבי'ס הרה"ק מהר"ד זי"ע יארצייט, ער איז נפטר געווארן פון א לונגען אנמצינדונג, פון דעם איז ער נסתלק געווארן, עס איז נישט געווען קיין רפואות.

האדמו"ר מתוא"י: מיין זיידע (הרה"ק רבי אהרן ראטה זצ"ל בעל שומרי אמונים) איז אויך אוועק פון א לונגען אנמצינדונג, ער איז דאך ממש אוועק יונגערהייט.

רבינו: דער בעלזער רב איז שוין געווען איבער די זיבעציג יאר, איז יענע צייטן האט דאס שוין אויך געהייסן א זקן.

האדמו"ר מתוא"י: דער שינאווער רב איז אויך נסתלק געווארן פון א לונגען-אנמצינדונג?

רבינו: דער שינאווער רב איז נפטר געווארן פון א סטראק ל"ע, ער איז עטליכע טעג געווען געלעמט ל"ע.

האדמו"ר מתוא"י: דוכט זיך מיר אז ער איז אלט געווען דריי און אכציג יאר, אזוי ווי דער פאטער...

רבינו: ער איז לכאורה געווען איבער די אכציג, עלטער ווי דער פאטער... דער דברי חיים איז אלט געווען ניין און זיבעציג יאר... באמת איז נישט אזוי קלאר ווי אלט דער צאנזער רב איז געווען, ווייל ער האט אליין געזאגט אמאל אזוי און אמאל אזוי, אבער בפשטות זעהט אזוי אויס.

דער דברי חיים איז נסתלק געווען תרל"ז, אויב איז ער אלט געווען 79 יאר איז ער געבוירן תקנ"ז, אויב איז ער געווען עלטער איז ער שוין געווען געבוירן פריער.

האדמו"ר מתוא"י: עס איז דא א מעשה אז ער איז געווען ביים רבי'ן פון לובלין ביי די צוועלף יאר.

רבינו: דער דברי חיים איז אויך געווען אין לובלין שוין אלס יונגעראמאן, אפילו אויב ער איז געבוירן תקנ"ז איז ער שוין אלט געווען ביי די פטירה פונעם רבי'ן פון לובלין אכצן יאר. און ער האט חתונה געהאט זייער יונג.

דער שינאווער רב האט זיך אויפגעטון אז דער רבי פון לובלין האט אים געליינט אין קוויטל, נאך פאר ער איז געבוירן, דאס איז א פלא פון א זאך. דעם דברי חיים'ס רביצין איז געווען אין לובלין, זי איז אריינגעגאנגען צום רבי'ן פון לובלין איידער דער שינאווער רב איז געבוירן געווארן, און דער רבי פון לובלין האט זיך אויפגעשטעלט פאר איר. האט ער געזאגט "נישט פאר דעם שמעל איך זיך אויף ווייל זי איז א בת תלמיד חכם" - זי איז דאך געווען א מאכטער פונעם ברוך מעס - און נישט ווייל זי איז אן אשת חבר, נאר וועגן דאס קינד וואס זי וועט האבן, און זי האט זיך דעמאלטס געזעגענט מיט א קוויטל ביים רבי'ן פון לובלין, און זי האט דערמאנט דאס קינד.

האט זיך דער שינאווער רב אויפגעטון אז דער רבי פון לובלין האט איהם שוין אינזיגען געהאט, נאך איידער ער איז געבוירן געווארן.

דער שינאווער רב איז נישט געווען צופיל יונגער פונעם טאטן, דער דברי חיים איז נאך זייער יונג געווען ווען דער שינאווער רב איז געבוירן געווארן.

האדמו"ר מתוא"י: איך האב געהערט אמאל פון רבי משה ארי' [פריינד] זצ"ל "די וועלט זאגט אז דער שינאווער רב איז געווען יונגער פונעם טאטן מיט פערצן יאר".

רבינו: דער שינאווער רב איז נסתלק געווארן תרנ"ט, תקע"ה איז דאך דער רבי פון לובלין נסתלק געווארן, מילא איז דאך דאס דער שפעטסטער זמן ווען די מעשה האט געקענט זיין, פון תקע"ה ביז תרנ"ט איז דא 84 יאר, בערך אזויפיל יאר איז דער שינאווער רב אלט געווען, אויב די מעשה איז געווען א יאר פאר די פטירה איז דער שינאווער רב אלט געווען 85 יאר. דא קען מען זיך שוין דינגען...

עס זענען דא וואס זאגן אז דער דברי חיים איז געווען עלטער, טייל זאגן 83, אנדערע זאגן אפילו 86.

איז וועלכן יאר איז נפטר געווארן רבי משה לייב סאסובער? דער דברי חיים האט געזאגט אז ער געדענקט דעם רבי'ן ר' משה לייב סאסובער זייענדיג א קינד פון צוויי יאר, מ'האט אים געטראגן אויפן שוים.

האדמו"ר מתוא"י: די 'אם' האט אים אויפגעהויבן.

רבינו: דאס ווייסט מען דאך אויך נישט אין וועלכן יאר דאס איז געווען, צי אין די לעצטע יארן פונעם רבי'ן ר' משה לייב (נפטר בשנת תקס"ו, צי אביסל פריער... ע"כ"פ דער דברי חיים האט געדענקט דעם רבי'ן רבי משה לייב סאסובער.

ווי ס'זאל נאר נישט זיין, קומט אויס אז דער דברי חיים איז שפעטענס געבוירן געווארן תקנ"ט. פון נ"ט ביז ס"ז איז נאך דא אכט יאר.

דער דברי חיים האט געוואוינט אין טארניגראד, דארט האט אויסגעבראכן א שריפה ל"ע, און מ'איז אנמלאפן קיין סאסוב.

דעמאלטס איז הרה"ק רבי משה לייב געשטאנען אינדערויסן מיט א קאנע און געטיילט מילך פאר אלע אנמלאפענע, אז זיי זאלן זיך דערבאפן דאס הארץ.

די פלא פון די מעשה איז געווען, וואס דער דברי חיים האט דערציילט אז ער איז נאך דעמאלטס געווען אין די האר, די 'אם' האט אים געטראגן, און ווען ער איז אנגעקומען אהין, דעמאלטס האט ער געזעהן דעם רבי'ן ר' משה לייב.

האט ער געזאגט אז ער האט געזעהן "פון איין זייט לעשט מען, און פון די צווייטע זייט שטייען דייטשעלעך און צינדן, האט ער נישט פארשטאנען 'פארוואס דארף מען לעשן, זאל מען אוועקנעמען די וואס צינדן וועט מען נישט דארפן לעשן?!" אזוי האט דער דברי חיים געזאגט. עס איז א פלא וואס ער האט דעמאלטס געזעהן.

על כל פנים, דעמאלטס האט ער געזעהן דעם רבי'ן ר' משה לייב. **האדמו"ר מתוא"י:** איך האב עטליכע מאל געהערט די מעשה פון רבי יודאלע (הרה"ק ר' יודאלע האראוויץ מדיקוב זצ"ל), ער האט

האט געהאט א שטוב מיט קינדער און ער האט נישט געהאט קיין פרנסה, און ער האט געשפירט אז דאס האט אים שוין מכלבל געווען, איז ער געפארן צו רבי מאיר'ל פרעמישלאנער זי"ע, בעטן אז ער זאל אים געבן א בריוו אז מ'זאל אים מאכן א דיין אין זידיטשוב. אבער רבי מאיר'ל האט נישט געוואלט. דאס האט אים זייער וויי געטון, איז ער געפארן צום בעלזער רב, ער האט אים אויך נישט געוואלט העלפן, ער איז געווען זייער צובראכן נישט וואסענדיג וואס די צדיקים זעהן אויף אים...

רבינו: דער טאטע ז"ל האט דערציילט די מעשה, אז ער האט געוואלט ווערן א שוחט אין א שטעטל, נישט אין זידיטשוב. ער האט געהאט א שטוב מיט קינדער, און ער האט נישט געהאט קיין פרנסה, האט ער זיך מיישב געווען אז ער וועט זיך גיין לערנען שחיטה, איז ער געגאנגען לערנען שחיטה, דאך ער דאך האבן א פאסטן, איז ער געגאנגען צום בעלזער רב - דער בעלזער רב האט דאך געהאט א גרויסע השפעה - אז ער זאל אים געבן א שטעטל וואו ער זאל זיין דארט דער שוחט. ער איז געפארן צום בעלזער רב און געזאגט זיין בקשה, דער בעלזער רב האט אים גארנישט גענטפערט, האט דער רבי פון זידיטשוב פארשטאנען אז דער בעלזער רב וועט אים געבן א פאסטן, ווען עס איז אריבער א שטיק צייט און ער האט גארנישט געהערט איז ער געווארן זייער צובראכן, איז ער געגאנגען צו הר"ק רבי העניכ'ל אלעסקער דער לב שמוח וועלכער איז געווען אן איידעם ביים בעלזער רב, און ער האט אים געפרעגט וואס פארא פעלער דער בעלזער רב זעהט אויף אים, אפשר איז ער נישט גענוג 'רא שמים מרבים', א שוחט דארף דאך זיין א ירא שמים מרבים, אבער דאס זעהט דער בעלזער רב אויף אים? איז דער אלעסקער רב געגאנגען און געפרעגט דעם שווער דעם בעלזער רב, 'ס'איז דא א אינגערמאן רבי אייזיק, א בנן של קדושים, ער האט נישט קיין פרנסה, האט דער בעלזער רב געזאגט "טויענטער אידן וועלן אים נאכלויפן, א שוחט וועל איך אים מאכן?".

ווי אזוי ווייסט מען ביי ענק די מעשה?

האדמו"ר מ'תוא"י: כ'האב געהערט אביסל אנדערש, אז ער האט געוואלט ווערן דיין אין זידיטשוב, האט דער בעלזער רב געזאגט "איך זע אין קוויטל אז יצחק אייזיק בן עמיא איז ר"ת די 'עולמות יצירה אצילות' בריאה ע'שיה, טויענטער אידן ווארטן אויף אים, א דיין וויל ער ווערן? ער זאל אחיימפארן, ער זאל זיך זעצן אויפן בענקל, אויף שבועות וועט ער האבן אכט הונדערט אידן.

למעשה זענען אויף שבועות געקומען צו אים צוויי אידן, האט ער געזאגט "דער בעלזער רב האט דאך געזאגט אז עס וועלן קומען אכט הונדערט אידן, מוז זיין אז יעדער פון זיי איז שקול קעגן 400 אידן"...

רבינו: שפעטער איז ער טאקע געווארן מפורסם, און עס איז געווען א גרויס געפארעכטם.

דאס דערציילט מיט אזא סארט נוסח, דער צאנזער רב איז געזעסן דאס לעצטע יאר ביים סדר נאכט, ער האט שוין געהאט קע"ה אסאך אור-אייניקלעך, און עס איז געווען ביים מיש א גרויסער רעש, ס'האט אים מכלבל געווען. האט עמיצער א שריי געגעבן 'נעמט אוועק די קליינע קינדער ווייל עס שטערט דעם רבי'ן ביים סדר, האט זיך דער צאנזער רב אנגערופן "ניין ניין, זאלן זיי דא בלייבן, ווען איך בין געווען א קינד איז רבי משה לייב געקומען קיין בראד, און די גאנצע שטאט איז צוזאמען געלאפן לכבודו, און איך בין געווען א קליינשטיגער - דער צאנזער רב איז אלס געווען נידריג, כ"ש אלס יונגל - האט מיר די 'אם' אויפגעהויבן אויף די הענט, איך האב דעמאלטס געזעהן די צורה, ס'קומט מיר נאך היינט צוניין" האט דער צאנזער רב אויסגעפירט "זאלן זיי דא בלייבן ס'וועט זיי צוניין קומען".

אזוי האט רבי יודאלע דערציילט די מעשה.

רבינו: די מעשה ווי איך האב דאס דערציילט האב איך אזוי געהערט פונעם טאטן ז"ל.

דער רבי ר' אייזיק'ל זידיטשובער זי"ע האט אמאל אזוי געזאגט אז מ'זאל אנקוקן זיין צורה, מ'וועט שוין נישט זעהן אזא צורה ביז משיח וועט קומען...

האדמו"ר מ'תוא"י: רבי יאנקעלע זצ"ל האט דערציילט אז מען האט געזאגט פארן צאנזער רב אז דער זידיטשובער רבי רעדט שטענדיג פון הימל, וואס מוט זיך אין הימל. האט דער צאנזער רב געזאגט "ס'איז נישט קיין רבותא, יעדער זאגט פון וואו ער זעהט, ווער עס דרייט זיך אויף די וועלט רעדט פון די וועלט, ער דרייט זיך אין הימל רעדט ער פון הימל".

רבינו: איך האב געהערט פון טאטן ז"ל, אז דעם רבי אייזיק'ל זידיטשובער'ס רבי'סמעווע איז געווען זייער אינטערעסאנט, עס איז געווארן ממש פון איין טאג אויפן צווייטן. ער האט פון אנהויב האט ער גארנישט געהאט, און ער פלעגט כסדר ארומפארן, איינמאל האט ער באשלאסן אז ער פארט נישט און מ'האט אנגעהויבן צו קומען, מאסן, א חמוץ עס, טויענטער חסידים, אזוי אז עס איז געווען א וועלטס סענזאציע בימים ההם, אז ער איז אויפאיינמאל נתגלה געווארן אלס א גרויסער רבי, ווייל יעדער האט אים דאך געקענט פון פריער ווייל ער איז אסאך ארומגעפארן.

האט ער אנגעהויבן צו פראווען אין גרויסן, און ער פלעגט אלס וואונטשן "א ישועה פון הימל", דאס אליינס איז געווען אינטערעסאנט, און עמיצער האט דאס איבערגעזאגט פארן דברי חיים מיט א ביטול, אז ס'איז דא א נייער רבי אין זידיטשוב און ער וואונטשט "א ישועה פון הימל".

האט דער דברי חיים געזאגט "זידיטשוב'ער הימלען זענען אמת'ע הימלען"...

האדמו"ר מ'תוא"י: איבער די מעשה ווי אזוי ער איז געווארן א רבי האב איך געהערט, אז רבי אייזיק'ל איז ארומגעפארן, ער

האדמו"ר מתוא"י: קודם איז געווען א גרויס געפארעכטס קיין קאמארנא, דערנאך האט זיך דאס אפגעשטעלט און מ'האט אנגעהויבן צו פארן קיין זידיטשוב.

רבינו: עס פלעגט זיין א גרויסער פחד אין זידיטשוב. ווען מ'איז אריינגעקומען אין שטוב איז געווען א פחד, מ'האט זיך נישט געטרויעט...

כ'האב געהערט פונעם טאטן ז"ל ער האט דערציילט אז עס איז געווען אמאל א איד וואס האט געהאט ביי זיך א גוי'אישן ארבעטער, בקיצור, איינמאל האט ער געגעבן א פאטש פארן גוי, עס איז געווען נישט קיין גוטער פאטש, און ער האט זיך אויסגעצויגן, עס איז געווארן א איבערקערעניש ער האט זיך דערשראקן, האט ער פרובירט צו טון וואס ער האט געקענט מ'זאל דעם מייטן גוי מעביר זיין, למעשה, דער גוי איז נישט אהיינגעקומען צו זיין פאמיליע, זיי האבן אים אנגעהויבן צו זוכן, און מ'האט פעסט געשטעלט אז דאס לעצטע פלאץ וואו ער איז געווען איז געווען ביי די ארבעט, האבן זיי אים אנגעקלאגט אז ער האט גע'הרגעט' דעם גוי. עס האט זיך אנגעהויבן א פראצעס, און ער האט געהאט א שווערן משפט.

איז דער איד געפארן קיין זידיטשוב. אין זידיטשוב איז נישט געווען קיין הרחבה אין שטוב, אפילו ווען ער איז שוין געווען א גרויסער רבי איז נישט געווען קיין ברייטע ווירטשאפט. דער רבי פון זידיטשוב האט געהאט א זון ר' אלי' וואס האט געפירט די שטוב. איז דער איד געגאנגען צו ר' אלי' און ער האט געבעטן אז ער זאל זעהן ביים פאטער צו פועל'ן א ישועה, און ער האט אים באצאלט אז ער זאל אים ארויסהעלפן צו פועל'ן די ישועה.

דער איד איז אריינגעגאנגען צום רבי'ן פון זידיטשוב, און ער האט זיך מוזיר געווען אז מ'האט אויף אים אויסגעטראכט א בלכול אז ער האט גע'הרגעט' א גוי, און עס שטייט פאר א סכנה פארן גאנצן שטעטל וואו ער וואוינט... און ער האט געבעטן אן הבטחה פונעם רבי'ן אז ער זאל באפרייט ווערן. ר' אלי' איז דארט געשטאנען און ער האט אים צוגעהאלפן צו מוטשענען ביים טאטן, און ער האט ארויסבאקומען אן הבטחה פונעם רבי'ן פון זידיטשוב אז ער וועט באפרייט ווערן...

הקיצור, דער רבי האט געבעטן אז אינדערפרי אינעם טאג פונעם פראצעס זאל מען אים דערמאנען איבער דעם ענין. דער איד איז אהיינגעפארן, ער האט געהאט א הבטחה, און מ'איז געווען אין די שטאט סטרי, דארט איז געווען דער פראצעס, זיי האבן אריבערגעשיקט אלע אקטן קיין לעמבערג וואו דער פראצעס האט געדארפט פארקומען.

עס איז אנגעקומען דער טאג פונעם פראצעס, אויף איינמאל דער רבי פון זידיטשוב איז געווארן זייער צוקאכט, ער איז ארומגעלאפן ביי זיך אין שטוב אינגאנצן צוקאכט "וואו איז ר' אלי'?", ר' אלי' האט זיך דערשראקן ער האט זיך באהאלטן, דער זידיטשובער רבי האט געשריגן צו זיך אליינס "ער האט אים דאך

אליינס גע'הרגעט'...". אזוי איז ער געווען א לענגערע צייט צוקאכט.

שפעטער האט ער זיך אנגערופן "איך האב שוין נישט געהאט קיין ברירה, איך האב געמוזט ארויס'גנב'ענען די אקטן..." אזוי האט ער געזאגט.

עס איז געווען דער פראצעס אין לעמבערג, מען האט אריינגעברענגט דעם גאנצן פאק פון סטרי, וואו ער איז געווען פארשריבן אלע עדות, און מ'האט דאס געוואלט אפירענעמען, אבער מ'איז נישטא... מ'זוכט ארום, אבער מ'איז גארנישט דא... האט דער שופט געזאגט אז מ'איז נישטא קיין עדות איז דאך נישטא קיין משפט, און ער האט אים באפרייט.

האדמו"ר מתוא"י: דאס איז געווען ביי רבי אייזיק'ל?

רבינו: יא, דער טאטע פלעגט אים רופן דער זידיטשובער רבי...

האדמו"ר מתוא"י: ווי אזוי האט ער גערופן דעם עמרת צבי?

רבינו: על שם ספרו "דער עמרת צבי"... דעם רבי'ן ר' אייזיק'ל האט ער אלס גערופן "דער זידיטשובער רבי" ווען ער פלעגט רעדן פון אים...

וכבודו רבינו לברך על היין ועל הפירות

האדמו"ר מתוא"י: כ'האב פריער דערמאנט וואס כ'האב געהערט פון רבי יאנקעלע זצ"ל, כ'האב זיך דערמאנט נאך א ווארט וואס כ'האב פון אים געהערט, דער קאלאשיצער רב האט געפרעגט דעם פעטער דעם ציעשנובער רב - ער איז דאך געווען דער לוחם קעגן די די ציונים - האט ער אים געפרעגט "פעטער, וואס וועט זיין מיט די וועלט?", ער האט דאס געפרעגט מיט א שטארקע ווייטאג. האט דער ציעשנובער רב געזאגט "עס וועט זיין פאר משיח וועט קומען, וועט אראפקומען נייע נשמה'לעך, וואס עס וועט זיין לייכט צו ארבעטן מיט זיי". האט דער קאלאשיצער רב אויסגעפירט "אין די ערשטע צייטן האב איך דאס נישט געזעהן, היינט זע איך דאס שוין".

וברכו רבינו: לחיים לחיים, הצלחה מיט סיעתא דשמיא, דער אייבערשטער זאל העלפן מיט אלעם גוטן בגשמיות וברוחניות.

ואיחלו האדמו"ר מתוא"י: דער אייבערשטער זאל העלפן דער רבי זאל זיין געזונט און קענען משפיע זיין גוטס פאר אלע אידן.

האדמו"ר מתוא"י: ווען דער טאטע האט געגעסן טרויבן פלעגט ער אראפנעמען די האלבע אוזי? עס זענען דא אנדערע וואס זאגן אז מ'זאל מאכן א ברכה אויף די גאנצע טרויבן, און מ'זעמט עס אריין אין מויל, און נאכדעם שפייט מען ארויס דאס קערל.

רבינו: יא, דער פעטער ז"ל האט זיך מאקע אזוי געפירט. אבער דער טאטע ז"ל האט דאס צומיילט.

וברכו רבינו: דער אייבערשטער זאל העלפן, מ'זאל מיר זיך זעהן געזונטערהיים, א געזונטן ווינטער, א הצלחה'דיגער ווינטער, מיטן אלעם גוטן.

האדמו"ר מתוא"י: דער רבי זאל מצליח זיין מיטן חנוכת הבית, און קענען אויפבויען ירושלים, ובנה ירושלים עיר הקודש במהרה בימינו.

הכונו !!!

הכונו !!!

יום ה' משפטים
שנת תשס"ח
לפ"ק

שנת השנתי
וויליאמסבורג
יע"א

אחים לדעה
תושבי וויליאמסבורג שיחיו

אכטונג!
טויש אין דאטום

המסיבה השנתית
למען החזקת כוללינו הק'
כולל "עצי חיים"
צדקת רבי מאיר בעל הנס
המתנוסס לתפארת בבני ברק יצ"ד

תתקיים אי"ה
ה' משפטים הבעל"ט

ידידים וחסידיים מוקירי תורה ולומדיה
התכוננו ביקרא דאורייתא להחזקת
מבצר התורה ועמוד ההוראה
אשר בצל כנפיה חוסים מואה אברכים ת"ח מוסלגים
והוגים בתורה מותוך הדחק על טהרת הקודש
ואלקא דמאיר יעננו !

דברית קודש

מב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

דרשה לצעירי בחורי חמד - יום ה' פרשת וארא שנת תשס"ה לפ"ק

באש התורה שיהא ראוי להתפלל בו לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, וזהו ביאור הכתוב (משלי כח ט) מסיר אנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה, כי מאחר שמתפלל בפה אשר לא נתלבן ולא הוכשר על ידי אש התורה, לכן גם תפלתו תועבה, שהרי מתפלל בפה מתועב מדברי איסור, מה שאין כן כאשר האדם משכים בבוקר ולומד לפני התפלה, הרי אף שפיו נפגם חס ושלוש בדיבור האסור, הרי בדיבור של תורה הוא מכשיר את פיו כדי שיהא ראוי להתפלל בו לפני הקב"ה, עיי"ש בדבדב"ק.

וזה שאמר וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל, ששמע הקב"ה נאקתם של בני ישראל, וכדכתיב (דברים כו ז) ונצעק אל ה' אלהי אבותינו וישמע ה' את קולנו וירא את ענינו ואת עמלנו ואת לחצנו, ואף שהיו בני ישראל במצרים בשפל המדריגה ויתכן שמחמת כובד השעבוד לא שמרו על פיהם כדבעי, ואם כן איך היו יכולים לעמוד ולהתפלל לפני הקב"ה ועלה לרצון לפני ה' דהרי חזינו ששמע אלקים את נאקתם, לזה אמר ואזכור את ברית", רומז על התורה דאיקרי ברית (נדרים לב), שעל ידי העסק התורה קודם התפלה שבוה מכשירים את הפה מדברי איסור, היו יכולים להתפלל לפני הקב"ה והיו התפלות מתקבלים לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

ומידי דברי לפני התלמידים, מהם אשר מופלא סמוך לאיש, ומהם שכבר נכנסו לעול המצות, יש להזכיר דברי מרן החתם סופר (פ' משפטים עמוד קיג) בטעם שקוראים לנער משנת י"ג בשם בחור, כי מאז הוא בוחר בטוב ומואס ברע, אך היה ראוי לקרותו בוחר, אלא שהשי"ת בוחר בעמו ישראל באהבה, אהבה גימטריא י"ג, משנעשה בן שלש עשרה שנה ובוחר בטוב, הרי הוא בחור מה, עכ"ד. ועלינו לדעת כי לימוד התורה לפני התפלה הוא יסוד גדול בתורה וביהדות, וכאשר מרגילים עצמם בימי הנעורים לקום באשמורת הבוקר, אזי הרגל נעשה טבע לכל ימי החיים, ואינו דומה מי שמשכים בבוקר ללמוד תורה, ואחר הלימוד מתפללים ועל ידי זה התפלות מתקבלים ברחמים וברצון.

[ב] עוד יתבאר על פי דברי השל"ה הקדוש (תורה שכתב פ' ויצא) על אמרת יעקב אבינו לרחל אמינו התחת

וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אותם ואזכור את בריתי.

ויתבאר על פי מה שכתב בעבודת ישראל (פ' פרה) לפרש הכתוב וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו טמא הוא, ר"ל מי שהוא מדבר כל מה שחושק ואין לו מחסום לפיו ובודאי לא ימלט שאינו מדבר לשון הרע ורכילות וניבול פה. וזהו וכל כלי פתוח, שפיו פתוח לדבר דברים בטלים, אשר אין לו צמיד פתיל עליו, ר"ל שאין לו מחסום לפיו. טמא הוא, בודאי אדם כזה טמא הוא שמדבר לשון הרע ורכילות וניבול פה, עכ"ד. (וכ"כ באגרא דכלה פרשת חקת).

וא"ז זללה"ה בייטב לב (פ' מצורע) האריך במוסר השכל שישמור האדם פיו ולשונו מדיבורים אסורים, כדי שיוכל לרצות בפיו דברי שירות ותשבחות לפני ה', וכמאמר החכם פה דובר נבלה, איך ידבר לפני שוכן זבולה, עיי"ש. והענין מבואר בקדמונים (רבינו יונה אבות פ"א מ"ז) כי פה של לומדי תורה דינו ככלי שרת אשר ישרתו בס' בקודש, ולזה אסור לדבר בו דברי חול. והיינו כי הפה מיוחד לדברים שבקדושה לעבודת ה' ללמוד ולהתפלל, לשפוך שיח ולומר שירות ותשבחות לפני ה', בו מקיימים מצות אכילת מצוה כמו אכילת מצה מדאורייתא ושאר מצוות אכילת מצוה דרבנן, ומיוחד לדברים שבקדושה, ואיך ישתמשו בו לדברי חול בדברי הבאי ודיבורים האסורים.

והשל"ה הקדוש (שער האותיות ערך שתיקה) כתב על זה משל, המביא דורון מהודר למלך בשר ודם ומניח הדורון בכלי מטונף מלא קיא צואה, הרי ידן אותו המלך במיתות חמורות על שתים רעות, על ביזוי המלך ועל ביזוי הדורון, כן הוא מי שמתפלל בפיו דובר נבלה, אז התפלה שהיא הדורון למלך מלכי המלכים הקב"ה בכלי צואה, על כן צריך האדם לטהר פיו ולשונו, עכ"ד.

והעצה לתקן דיבור שלא כהוגן ח"ו, ביאר כ"ק מרן אאמו"ר זללה"ה בדרך משה (פ' לך עמוד נח) על פי מה שאמרו חז"ל (תענית ז.) שנמשלו דברי תורה לאש שנאמר (ירמיה כג כט) הלא כה דברי כאש נאום ה', ולכן על ידי שהאדם עוסק בתורה לפני התפלה, הרי הוא מלבן ומכשיר את הפה

תחרא יהיה ל' לא יקרע, שהוא ראשי תיבות לילי"ת כידוע, עכ"ד. (ועיין בתורת משה פ' תצוה).

ואמרת בזה כי יחוד שם הקדוש זה שם כפ"י נעשה במצות מילה, כי במצות מילה נכללו שלשה מצות, חיתוך פריעה ומציצה, חיתוך הוא בכלי, פריעה הוא ביד, ומציצה הוא בפה, וראשי תיבות כלי פה יד הוא שם הקדוש כפ"י. ובכ"ז ש"ל ש"ל ידי שאיש הישראלי נימול כהלכתו וכמצותו המקובל לנו דור אחר דור עד משה רבינו מפי הגבורה, אזי שורה עליו שם כפ"י שהוא מפסיק בין הס"מ ונוקביה שלא יתחברו יחד, ואין לקליפות אלו שליטה עליו, וזהו שמירה על האדם לכל ימי חייו שיוכל להתנהג בדרך התורה והיראה בקדושה ובטהרה, אבל אם נחסר ח"ו זכות זה, כמעט אינו במציאות שיוכל בשר ודם להתגבר על קליפות אלו ר"ל.

ובזה יתבאר הכתוב וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל, ששמע הקב"ה לתפלות בני ישראל, והטעם כי ואזכור את בריתי, שהקב"ה זכור מצות מילה החקוק בבשרינו אשר בהם נכללו שלשה מצות שעל ידם מייחדין שם כפ"י ומפרידין הס"מ מן הנוקבא דיליה, ועל ידי זה מתקבלים התפלות, וכתב מרן דו"ז זללה"ה בדברי יואל (פ' וארא עמוד רכב) דשלימות מצות מילה אינה אלא על ידי שמירת הברית, וכמבואר בגמרא (עירובין יט.) שהפגום בריתו נמשך ערלתו, ואברהם אבינו עומד על פתח גיהנם להציל הנימולים ואינו מכירו. ודבר זה צריך שמירה תמידית ביום ובלילה, כמו שהזהירו חז"ל (כתובות מז.) שלא יהרהר אדם ביום ויבא לידי טומאה בלילה, עכ"ד.

[ד] **עוד** יתבאר על פי דברי הגאון בעל פני יהושע (הובא בפנים יפות פ' תולדות) לפרש דברי הגמרא (ברכות ה.) כל העוסק בתורה מוזיקין בדילין הימנו, שנאמר (איוב ה' ז') ובני רשף יגביהו עוף, ואין עוף אלא תורה, ואין רשף אלא מוזיקין. דהנה נוקבא דקליפה לילי"ת גימטריא ת"פ, והזכר ס"מ, ושניהם גימטריא רש"ף, וכשמתדבקין נולדו מהם מוזיקין והם בני רש"ף, אבל השם א"ל שבשמו של הס"מ מפסיק ומפריד בין הס"מ לנוקביה, וכשתוסיף מספר א"ל לרש"ף גימטריא תור"ה, והיינו דקאמר דתורה מבטל המוזיקין, ודפח"ח.

וזוהו ביאור הכתוב וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל, ששמע הקב"ה תפלות בני ישראל, ואף שהקליפות מעכבים, מכל מקום ואזכור את בריתי, היינו ברית התורה, כי כח הקדושה שבתורה נשגבה עד מאוד, והיא מכרית את המזיקים וכחות הקליפות.

ובכן ראוי עמידתנו בימי השובבי"ם להוסיף אומץ בעסק התורה להדר יותר במצות ולהרבות בתפלה

אלהים אני אשר מנע ממך פרי בטן, דהנה מה שאמרה רחל הבה לי בנים לפי שחשבה שהשי"ת מונע ממנה פרי בטן מחמת שמתאוה לתפילתו של יעקב, כאמרו ז"ל (יבמות סד.) מפני מה היו אבותינו עקרים מפני שהקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים. ועל זה השיב יעקב שזהו רק בארץ ישראל שהוא תחת יד הקב"ה בעצמו, אבל בחוץ לארץ הניתן תחת שרי מעלה אין הקב"ה מייסר את הצדיק מפני שחושק תפלתו, כי אולי יפסיקוהו עוברי דרכים הם שרים החיצונים ולא תתקבל תפלתו, וזה שאמר התחת אלהים אני, וכי אני בארץ ישראל שהוא תחת יד הקב"ה בעצמו, עכ"ד. וא"ז זללה"ה בעצי חיים (פ' ויגש) מוסיף על זה בביאור דברי הגמרא (ברכות ו.) אין תפלה של אדם נשמעת אלא בבית הכנסת, דהיינו טעמא כי גם שם אין חשש שמא יפסיקוהו עוברי דרכים אלו המסטינים מלעלות התפלה למעלה, וכמבואר שם בגמרא שהקב"ה מצוי בבית הכנסת, ועל כן הבית הכנסת הוא כארץ ישראל, ואין שם מסטינים להפסיק בין ישראל לאביהם שבשמים, עכ"ד.

וזה שאמר וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אותם, דגם במצרים היינו בחוץ לארץ שמע הקב"ה נאקתם של בני ישראל, ולא הפסיקו עוברי דרכים את התפלה, והטעם כי ואזכור את בריתי, רומז על התורה דאיקרי ברית (נדרים לב.), שעל ידי שעסקו בתורה ובתפלה זכו שנתקבלו התפלות, כי התורה והתפלה בביהמ"ד הן הם הגורמים שיתקבלו התפלות ברחמים וברצון לפני אדון כל.

[ג] **עוד** יתבאר על פי המבואר בספה"ק דשם הס"מ בשלימות ונוקביה בגימטריא תרי"א, דשם הס"מ בשלימות הוא סמא"ל בגימטריא קל"א, ונוקביה לילי"ת בגימטריא ת"פ, וכשמתחבר הס"מ ונוקביה אזי הם מעכבין תפלות בני ישראל, וגימטריא שלהם אדו"ם, אם תחשוב מ"ם סתומה לת"ר, והוא ראשי תיבות א"ין ד'ורש ואין מ'בקש, אך כאשר עושין מלחמה ביניהם נעשה פירוד ויכולין תפלות בני ישראל לעלות, עכ"ד. (ועיין בחתם סופר פ' וישלח עמוד קסד).

ונקדים עוד דברי הרה"ק המקובל האלקי ר' שמשון מאסטרפאליע זללה"ה (הובא בארץ החיים תהלים לב) על הפסוק (שמות כח לב) והיה פי ראשו בתוכו שפה יהיה לפיו סביב מעשה אורג כפי תחרא יהיה לו לא יקרע, דבפסוק זה מרומז בראשי תיבות לפיו סביב מעשה אורג שם סמא"ל הידוע, כפ"י הוא שם הקדוש שמרומז בפסוק (שמות לג כג) והסירותי את כפי, המפריד בין נוקבא דיליה שלא יבואו ויתחברו יחד אשר היא מרומזת בראשי תיבות

חבירו, היה מיצר ודואג ונשבר לבו בקרבו יותר ממה שהוא היה עובד, ואם כן תמיד לא נחו ולא שקטו מרוב העבודה ולא מצאו מנוח כלל, ובזה נשלם השעבוד, עכ"ד. (ועיין בשל"ה הקדוש פ' וארא דאעפ"י ששבת לוי לא נשתעבד מכל מקום על ידי שהצטערו עם ישראל נתחשב להם כאילו היה בשעבוד).

וזה שאמר וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל, ששמע הקב"ה נאקת בני ישראל לא רק אלו שנשתעבדו בעבודת הפרך, אלא גם אלו שהיה לבם מיצר ודואג על שעבודו של חבירו, אשר מצרים מעבידים אותם, וזהו מדריגה גבוהה ונשגבה.

ויל"פ בזה הסימנים בליל הסדר, כרפס יחין, דהנה הכרפס טובלים במי מלח, וכתבו בספרים הטעם שהוא זכר לדמעות בני ישראל שהורידו במצרים, ולפי דרכינו י"ל דבא לרמז שבזכות הדמעות ששפכו ס' רבוא שעבדו בפרך וציערו עצמם בצער חבריהם, פטרו המרור, וזכו ליחין, שנגאלו ממצרים אחר חצי זמן.

ומדבריו הקדושים נלמד לנו יסוד גדול, דצריכים להצטער בצער חבירו יותר מצערו הפרטי, ורק בזכות זה יצאו ישראל ממצרים, ועלינו ללמוד להתנהג בדרך זה להרגיש בצער הזולת כאילו היה צערו הפרטי, ומכל שכן שלא לגרום חלילה צער לחבירו.

ובעמודינו בימי השובבי"ם צריכים לראות להתאמץ בתורה ובתפלה, והנני להציע בזה לפניכם שבמשך ימי השובבי"ם ילמדו הצעטל קטן והתנהגות האדם מהרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זי"ע, דברים קדושים שנכתבו בקדושה ובטהרה, כתבם על לוח לבכם.

והשי"ת יהא בעזריכם שתקבלו עליכם עול התורה והמצוות, ותזכו לעסוק בתורה, והשי"ת יאיר עיניכם בתורה וידבק לבכם במצוות ה', שתזכו לקיים מצוות ה' בהתרומויות הנפש ובחיות דקדושה, ותראו למלאות ימי השובבי"ם כראוי בקדושה ובטהרה שמירת עינים שמירת הפה שמירת האזנים ושמירת המחשבה, והשי"ת יעזור שהקריאה בפרשיות הללו של יציאת מצרים יעורר הזמן, וכימי צאתנו ממצרים יראנו נפלאות, ונוכה לביאת גואל צדק בב"א.

ותחנונים, הימים הללו הנם זמני תשובה, והזמן מוכשר להתקרב להשי"ת, ולזה יראה כל אחד למלאות הימים הללו ללימוד התורה, ללמוד ברציפות בלי הפסק, ועל ידי שירבו בלימוד התורה יאמצו כח התורה אשר זה מכרית כח הסטרא אחרא המעכבים תפלות בני ישראל, ונוכה שיתקבלו תפלותינו ברחמים וברצון לפני אדון כל. וכן עבודת התפלה צריכים להתפלל בקול המעורר הכוונה, וכתב הרה"ק הרבי ר' אלימלך זללה"ה בצעטל קטן, ירגיל עצמו להתפלל בכל כוחו ובקול המעורר הכוונה בתוך סידור תפלה ולא יסתכל לצדדין מתחלת התפלה ועד סופו. וקודם התפלה לעשות הכנה דרבה בתוספות טהרה על ידי טבילה במקוה.

וכן יקיים כל אחד בעצמו סור מרע ועשה טוב, לסור עצמו ומחשבתו מהיצה"ר שהוא שורש הרע, ואחד התחבולות אשר היצה"ר מנסה לפתות צעירי צאן קדשים הוא שיניח הגוש על הבלי עולם הזה כדי שיהא נראה יפה, אכן מי שראשו ורובו דבוק בתורה ורוצה להבין הוויית דאביו ורבא אי אפשר שיניח ראשו ורובו בהבלים הללו, כי שני דרכים הללו אינם תואמים יחד, ולזה צריכים לקיים סור מרע, לעקר ולשרש תאוות רעות הללו, ועל ידי זה תזכו לועשה טוב, אין טוב אלא תורה, ללמוד להבין ולהשיג התורה הקדושה בהתמדה ובחשק, ולזכות לידיעת התורה, לקיים ועשה טוב על ידי קיום המצוות בחיות דקדושה בהתלהבות ובהתרומויות הנפש, להרגיש עונג וחיות בקיום התורה והמצוות.

[ה] עוד יתבאר על פי מה שכתב הרמב"ן (שמות א יא) בענין שעבוד מצרים, שלא עבדו בני ישראל תמיד בלי הרף, אלא לקחו אנשים לפי העבודה, חליפות חודש או יותר יהיו בבנין המלך ושאר הימים בביתו, עכ"ד. והעיר בזה בערוגת הברוש (פ' וארא) על מה שכתבו המפרשים (כניה לעתים דרוש כה) דקישוי השעבוד השלים הזמן, הא לכאורה אם לא עשו עבודה בלי הרף אם כן לא היה קישוי השעבוד כלל. אך הכוונה כי אחד מהזכויות שנגאלו ישראל ממצרים היה בשביל שלא היה בהם דלטורים (ויק"ר פל"ב ס"ה) והיה אחדות ביניהם, וכיון שכל אחד ואחד ראה שעבודו של

מתוך דרשת רבינו שליט"א בענין תקנות החתונה - א' בא תשס"ח (ליל ניטל)

וואס איז נוגע בר מצוה איז שוין געטוהן געווארן א מעשה, און אין די לעצטע צייטן - וויל איך ארויסברענגן לשבח, נישט נאר די שבח פון די עלטערן פון די בר מצוה בחורים, נאר די שבח פון די בר מצוה בחורים אליין, וואס זיי האבן אלע פארשטאנען און עס אנגענומען מיט א שמחה רבה, און ס'ווערט היינט געפראוועט א בר מצוה,

...דער ענין פון די תקנות פון שמחות אין אידישע הייזער, אוודאי מיט א תפלה און בקשה צום הייליגן באשעפער ס'זאל נתרבה ווערן שמחות ביי אידישע קינדער, תקנות גדולות וחשובות שנו כאן, די קהלה האט זיך לעצטענס אריינגעלייגט אין דעם ענין, ס'איז א געוואלדיגע ענין.

אזיגער נישט קיין פראבלעם, שוין מערערע מענטשן - זייט מען האט דאס געזאגט - האבן געבענטשט עלף אזיגער, ס'קומט גרינגער אן, דא איז אביסל שווערער, אזוי זאגט מען מיר, עס כל זה, מען קען עס איינפירן דא, און מען זאל זען איינצופירן די תקנה, ס'איז א געוואלדיגע זאך, די גאנצע משפחה וועט נאר דאנקבאר זיין.

און די אנדערע פרטים פון תנאים פון חתונות און מתנות פארשידענע ענינים, די הוצאות, איז שוין געווען א קהל'ס מיטינג, קהל האט אנגענומען פארשידענע ענינים ברוב דעות, אלעס וואס מענטשן האבן געענטפערט, מען האט געגעבן א געלעגנהייט פאר מענטשן צו ענטפערן, מען האט געמאכט תקנות גדולות וחשובות, יעדער וועט דאס קענען זען, איך וויל בעטן בכל לשון של בקשה, יעדער איינער זאל טון פאר זיינעט וועגן, יעדער איינער זאל זיך אינזין האבן, זיך, דעם מחותן, זיינע קינדער, די חתן מיט די כלה, מען זאל זיך האלטן צו די תקנות, אפילו איינעם דאכט זיך אז די פרט אדער יענע פרט איז נישט אזוי וויכטיג, דאס איז געמאכט געווארן מיט אסאך מחשבה, מען האט אסאך אריינגעטראכט, און דאס איז געמאכט געווארן לטובת כל בני הקהלה.

דער אייבערשטער וועט העלפן, דאגות פון געלט פון חתונה מאכן, ס'שאדט צו בריאות, בריאות הנפש און בריאות הגוף, מען גייט ארום פאר'דאגה'ט פאר'חובות'ט, מען האט נישט קיין געדולד צו די קינדער, מען האט טאקע נישט קיין כח, מען פאלט אונטער פון צאלן חובות, מען דארף גיין בארגן מען צאלט פאר א צווייטן, אז מען וועט האבן שכל, באמת האט מען דאך שכל, מען נוצט עס נאר נישט אויס, מען זאל אויסנוצן דעם שכל, מען וועט מונע זיין די איבריגע הוצאות, הבלי עולם הזה וואס איז נאר לפי שעה, וועט מען זיך אסאך געלד איינשפארן, אסאך יסורים אסאך דאגות, אויף אסאך יארן. דער אייבערשטער וועט העלפן מען וועט האבן א קלארן קאפ, א רואיגע מינוט, מחנך צו זיין די קינדער, דער פראבלעם איז, איך מוז טון דאס ווייל יענער טוט און יענער טוט, ווער איז דער "יענער" וואס יעדער מוז אים נאכטון, לאמיר זיך צוזאמנעמען א גרויסער ציבור, אז א גרויסער ציבור באשליסט אנדערש וועט זיין אנדערש.

חפץ ה' בידכם יצליח, מען זאל נאך אסאך אריינטראכטן אין עתיד וואס מען קען נאך פארבעסערן אין כמה וכמה ענינים לטובת הציבור, און דער אייבערשטער וועט העלפן חפץ ה' בידינו יצליח.

א בחור גייט אריין לעול המצות, זייער אויף אן איידעלן אופן, נישט אויפרייסעריש, ס'שפארט איין א ים מיט געלט פאר די עלטערן, און אוודאי איז דאס א זכות פאר די וואס האבן עס איינגעפירט, און א זכות פאר די בר מצוה בחורים, געווענליך א בר מצוה בחור ער ווערט דרייצן יאר, ווער גלייכט זיך צו צו אים, ס'איז אים א גרויסן יו"ט, און ער האט א קינדערישע תאוה, קומט זיך א דאנק פאר די בר מצוה בחורים און פאר די עלטערן וואס שטעלן זיך פאר דעם צו, און יעדער איז נהנה. קומט א חיזוק פאר די וואס האבן עס איינגעפירט, און איך וויל גיין ווייטער מחיל אל חיל.

אין די לעצטע זמן איז געווארן א מדובר וואס צו טון מיט די חתונות, איך האב ארויסגעברענגט א ענין נישט לאנג צוריק אז מען זאל בענטשן עלף אזיגער, איך האב באמערקט ווען איך האב דאס געזאגט ברבים, ס'האט ארויסגעברענגט א שמייכל פון צופרידנהייט ביים גאנצן ציבור ווען מען האט דאס געהערט.

איך וויל נאר זאגן א מעשה וואס איז געווען נאכדעם, די מעשה איז געווען אין קרית יואל, ס'האט א איד חתונה געמאכט, יעצט אין חודש טבת, און ער האט געבענטשט עלף אזיגער, דעם אנדערן אינדערפרי זענען די קרובים, די מחותנים די ברידערס די שוואגערס פונעם מחותן געווען אינדערפרי ביים שיעור, און די אלע וואס קומען דארט האבן זיך נישט געקענט אפואונדערן, נעכטן נאכט האט דיין ברודער חתונה געמאכט, ביסט געווען ביי די חתונה, און ביסט אינדערפרי ביים שיעור. די מחותנים האבן הנאה געהאט, אלע קרובים האבן הנאה געהאט, די גאנצע משפחה איז אהיימגעגאנגען צופרידן, און יעדער האט זי געדאנקט.

איך האב אינזין געהאט צו זאגן, ווען איינער מאכט א חתונה וויל ער דאך מכבד זיין זיינע געסט, אזוי איז דאך די טבע, איך זאג אז די שענסטע און בעסטע כיבוד וואס מען געט פאר די קרובים פאר די איינגעלאדנטע געסט, איז ווען מען בענטשט עלף אזיגער, און אלע קרובים און מחותנים גייען אהיים באצייטנס, און מען האט נאך א גוטע נאכט, און אינדערפרי שטייט מען אויף פרי, דער גייט צום שיעור און דער גייט צו די ארבעט, און מען האט א רואיגן טאג, אלע קרובים וועלן דאנקן און וועלן זאגן א יישר כח בפה מלא ובשמחה רבה.

איך וויל זאגן דא, איך זע אז קרית יואל אין וויליאמסבורג איז אביסל א חילוק אין דעם, אין קרית יואל ווערט אביסל פריער נאכט, און דארט איז עלף

נערך ע"י הוועד להוצאת ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ותשוח"ח להם

קדוץ עדר נישואין "ברך משה" דהסדר סאטמאר

ע"ש כ"ק רבינו הקדוש מרן משה בן הגה"ק רבי חיים צבי זיעוועבי"א

קרית יואל - בני ברק

המטרה: להמציא הלוואות גדולות בתשלומים נוחים ביותר לאנ"ש שהגיע זמן כלולות בניהם בשעתו"מ

קדו
"חסדי שלמה זלמן"
ע"ש ר' שלמה זלמן ז"ל
בן ר' מרדכי ווירצבערגער ז"ל
נלב"ע ה' כסלו תשנ"ב
☆ ☆ ☆

קדו
"חסדי ישראל יעקב"
ע"ש ר'
ישראל יעקב איינבערגער ז"ל
נלב"ע מ"ו אייר תשנ"ו
ואביו ר' נתן נטע ב"ר מנחם
מענדל ז"ל ב"ו סיון תשנ"ה
ואמו מרת דיינה ע"ה
ב"ר יעקב ישראל הלוי ז"ל
נלב"ע כ"ט תמוז תשנ"ג
☆ ☆ ☆

קדו
"חסדי שמואל וחנה"
ע"ש
ר' שמואל זאב לעווי ז"ל
ב"ר יעקב דוב ז"ל
נלב"ע ג' תשרי תשנ"ח
והו' מרת חנה ע"ה
ב"ר חיים משה ז"ל
נלב"ע י"ב חשוון תשנ"ו
☆ ☆ ☆

קדו
"אנשי"י ח"י"
ע"ש
ר' אביגדור פרידמאן ז"ל
ב"ר נחמן ז"ל
נלב"ע ו' שבט תש"ג
והו' מרת חנה לאה ע"ה
ב"ר יעקב פרענקל מ"ח ז"ל
נלב"ע ב' אלול תשנ"ג
☆ ☆ ☆

קדו
"צב"א מר"ם"
ע"ש ר'
צבי אלימלך געלבמאן ז"ל
ב"ר אברהם ז"ל
נלב"ע ד' אלול תשנ"ט
והו' מרת בריינדל ע"ה
בת ר' מרדכי מנחם ז"ל
נלב"ע כ"ה תמוז תשנ"ט
☆ ☆ ☆

קדו
"אפריון נמטי' לר' שמעון"
ע"ש ר' שמעון דאסקאל ז"ל
בן ר' שניאור זלמן ז"ל
נלב"ע ו' מנחם אב תשנ"ח
☆ ☆ ☆

קדו
"זכרון חיים צבי"
ע"ש ר' חיים צבי שווארץ ז"ל
ב"ר חוקי איתמר טובי ז"ל
נלב"ע י"ג כסלו תשנ"ה

ברכת מזל טוב

הננו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנ"ש החשובים כל אחד בשמו יבורך

הרה"ח ר' זאב אלכסנדר פייערוערגער שליט"א

לאירוסי בנו הבה"ח יואל ח"ו

הרב ר' משה אהרן דאוידאוויטש שליט"א

אב"ד סעקעלהיד

ולחותנו הרה"ג ר' בן ציון יאקאבאוויטש שליט"א

הרה"ח ר' אשר אנזשיל שווארץ שליט"א

לנשיא צאנז

ביום רביעי באולמי תמיר א' ירושלים

הר"ר יואל מנחם ישכר מאנדער ח"ו

ולאביו הרה"ח ר' יצחק סאנדער שליט"א

ולזקינו הרה"ח ר' שלמה זלמן סאנדער שליט"א

להולדת בנו - נכדם

השלום וזכר בבית מדרשינו בשיכון

הר"ר שלמה אליהו צבי שטיינבערג ח"ו

ולאביו הרה"ח ר' אברהם מרדכי שטיינבערג שליט"א

ולחותנו הרה"ח ר' יהושע ווייצנער שליט"א

ולזקינו הרה"ח ר' חיים יוסף שטיינבערג שליט"א

להולדת בתו - נכדתם

קידושא רבא בבית מדרשינו בזכרון מאיר

קדו
"נפש חיה"
ע"ש הרבנית הצדיקת
מרת ח' מייליש ע"ה
בת מרן רבינו משה ז"ע
נלב"ע ח' שבט תשנ"ג
☆ ☆ ☆

קדו
"חסדי מנחם משה"
ע"ש
ר' מנחם משה גאנץ
ז"ל
ב"ר דוב ז"ל
נלב"ע י"ג מנחם אב תשנ"ב
☆ ☆ ☆

קדו
"תהלה לדוד"
ע"ש ר' משה דוד
מעלער ז"ל
ב"ר יחזקאל משה ז"ל
נלב"ע י"א תשרי תשנ"ח
☆ ☆ ☆

קדו
"אב"ן ישראל"
ע"ש ר' אברהם נתן
בערנאט ז"ל
ב"ר ישראל ז"ל
נלב"ע מ"ו חשוון תשנ"ו
☆ ☆ ☆

קדו
"ציון לנפש חיה"
ע"ש ר' בן ציון בנעט
ז"ל ב"ר ישראל צבי ז"ל
נלב"ע מ' שבט תשנ"ג
והו' מרת חיה ע"ה
ב"ר יהושע ז"ל
נלב"ע י"א סיון תשנ"ה
☆ ☆ ☆

קדו
"חסדי בא"ר"
ע"ש ר' אלכסנדר
בנעט ז"ל ב"ר עזרא ז"ל
נלב"ע כ"ג ניסן תשנ"ו
והו' מרת רייזל ע"ה
ב"ר אפרים ז"ל שטערן
נלב"ע ה' מנחם תשנ"א
☆ ☆ ☆

קדו
"ממכון שבתו
השניח"